

de

ECHE TE WAARHEID

een tijdschrift voor een zuiver begrip

DE LIJKWADE VAN TURIJN „HET GAAT ONS ALLEMAAL AAN...”

Fred Ottes

God en de astronomen

de
ECHE TE WAARHEID
een tijdschrift voor een zuiver begrip

12e jaargang No. 1

januari 1979

ARTIKELEN

Dit is de Worldwide Church of God	2
God en de astronomen	4
Verspil geen tijd — beleg hem!	7
„Het gaat ons allemaal aan . . . ”	10
De lijkwade van Turijn	15
„Dit zijn mijn feesttijden”	20

RUBRIEKEN

Persoonlijk van de hoofdredacteur	1
-----------------------------------	---

Illustratie Fred Otnes

Gelieve uw correspondentie en abonnementsaanvragen te richten aan:

AMBASSADOR COLLEGE
Postbus 333
Utrecht
(Nederland)

Ons telefoonnummer is: 030-317117

BELANGRIJK: Opgave van adreswijziging gaarne zo spoedig mogelijk. Indien mogelijk oud adresstrookje insluiten a. u. b.

Voor de *Plain Truth* schrijf naar:

• *Europa, India, Afrika:* P.O. Box 111, St. Albans, Herts., Engeland Tel. Nr. Radlett (092 76) 2670

- *Verenigde Staten:* 300 W. Green Street, Pasadena, California 91123
- *Canada:* P.O. Box 44, Station A, Vancouver 1, B.C.
- *Australië en Zuidoost-Azië:* G.P.O. Box 345, Sydney NSW 2001
- *Nieuw-Zeeland:* P.O. Box 2709, Auckland 1
- *Zuid-Afrika, Mauritius en Malawi:* P.O. Box 1060, Johannesburg
- *Filippijnen:* P.O. Box 2603, Manila 2801
- *Latijns-Amerika:* P.O. Box 5-595, Mexico 5. D.F.-Mexico
- *West-Indië:* P.O. Box 6063, San Juan, Puerto Rico 00936

GEEN ABONNEMENTSPRIJS:

De Echte Waarheid wordt geheel gratis uitgegeven. Dit wordt mogelijk gemaakt door bijdragen van onze lezers en van hen die vrijwillig medewerkers zijn geworden in dit wereldomvattende werk. *De Echte Waarheid* streeft geen winstbejag na, neemt geen commerciële advertenties aan en heeft niets te koop. Bijdragen worden dankbaar aanvaard.

België: Postrek. No. 000-0157667-42 N+; bankrek.: Algemene Bank Nederland, Antwerpen, No. 721 5205043 11. *Nederland:* Postgiro No. 1954800; bankrek.: Algemene Bank Nederland, Utrecht, No. 555013340. Voor beide landen ten name van Stichting Ambassador College, Postbus 333, Utrecht (Nederland). Het Engelstalige moedertijdschrift *The Plain Truth* wordt maandelijks uitgegeven door Ambassador College, Pasadena, Californië. De Nederlandse editie wordt uitgegeven te St. Albans, Engeland. © 1978 Ambassador College (U.K.) Ltd. Alle rechten voorbehouden.

Hoofdredacteur:

HERBERT W. ARMSTRONG

Chef-redacteuren: C. Wayne Cole, Jon Hill, Herman L. Hoeh, Robert L. Kuhn, Raymond F. McNair, Roderick C. Meredith

Redacteur vormgeving: Brian W. Knowles

Adj.-redacteur vormgeving: John R. Schroeder
Kernredactie: Lawson C. Briggs, Robert A. Ginskey, D. Paul Graunke, Carole Ritter, George Ritter, Richard H. Sedliacik

Redactiemedewerkers: David L. Antion, Elbert Atlas, Charles V. Dorothy, Lester L. Grabbe, Robert C. Smith, Les Stocker

Medewerkers: Carol Albert, Pamela Antion, Wayne Antion, Dennis Gonzalo, Cheryl Graunke, Janet Halvorson, Linda Martens, Janet Schroeder

Kopijredacteur: Ron Beideck, Peter Moore, Clayton Steep

Productiecoördinator: Roger G. Lippross

Hoofd nieuwsbureau: Gene H. Hogberg

Nieuwsbureau medewerkers: Janet Abbot, Jeff Calkins, Werner Jebens, Donald D. Schroeder, Keith Stump

Art Director: Greg S. Smith

Grafische verzorging: Randall Cole, Ronald Grove, Gene Tikasingh

Fotografische verzorging: Warren Watson (chef), Charles Buschmann, Ken Evans, Joyce Hedlund, Alfred Hennig

Fotoarchief: Alan Leiter

Distributie: E. J. Martin. **Medewerkers:** Gordon Muir, Boyd Leeson

Administrateur: Raymond L. Wright

Hoofd pastorale zaken: C. Wayne Cole

Internationale edities:

Nederlands: Jesse Korver

Duits: John B. Karlson

Engels (Groot-Brittannië): Peter Butler

Frans: Dibar K. Apartian

Spaans: Ralph D. Levy

Kantoren: *Auckland,* Nieuw Zeeland: Robert Morton; *Bonn,* West-Duitsland: Frank Schnee; *St. Albans,* Engeland: Frank Brown; *Burleigh Heads,* Australië: Dean Wilson; *Genève,* Zwitserland: Bernard Andrist; *Johannesburg,* Zuid-Afrika: Roy McCarthy; *Manila,* Filippijnen: Colin Adair; *Utrecht,* Nederland: Bram de Bree; *Vancouver, B.C.* Canada: Leslie McCullough; *Mexico City, Mexico:* Thomas Turk

Persoonlijk van...

De kennisexplosie

In de laatste twintig jaar heeft de wereld een kennisexplosie doorgemaakt. Het totale pakket aan kennis — vooral in technologisch, wetenschappelijk en medisch opzicht — is tenminste verdubbeld. De problemen van de wereld hebben zich echter in dezelfde periode ook verdubbeld.

Hoe zit het echter met de kennis die door God geopenbaard wordt? Die kennis — voor ons nieuwe kennis — heeft als een schokkende explosie ons bewustzijn getroffen!

God heeft gezegd: „tot de eindtijd; velen zullen onderzoek doen, en *de kennis zal vermeerderen*” (Dan. 12:4).

Beseft u hoeveel essentiële, door God geopenbaarde kennis, in de laatste dertig jaren Gods Kerk heeft bereikt? Als ik er achteraf op terugkijk, is het verbazingwekkend!

Velen in de Kerk van God — in feite meer dan 99 procent van u allen — zijn de laatste 30 jaar in de Kerk gekomen. Waarschijnlijk heeft u nooit beseft *hoe* de waarheid geopenbaard werd. De meesten van u zijn door de levende Christus in Gods Kerk geplaatst toen de waarheid al als een samenhangend geheel voor u beschikbaar was. Toen u erin kwam, kwam u in een Kerk die al over de waarheid beschikte. U was in staat daar kennis van te nemen en in een naar verhouding zeer korte tijd tot volledig begrip te komen.

Dat was *niet* het geval toen mevrouw Loma Armstrong en ik erin kwamen.

Wij hebben zelfs nu nog niet alle waarheid die Gods openbaring (de bijbel) voor ons bevat. Ik geloof dat wij nu het merendeel hebben van wat voor ons nu van wezenlijk belang is op dit specifieke moment! Maar ik moest in Gods waarheid komen via een enkele leerstelling of een enkel stukje van de waarheid per keer. Het was niet allemaal samenhangend gerangschikt tot een duidelijk, helder, goedgeorganiseerd beeld — zoals het momenteel voor u is!

Ik dacht dat het dus voor u interessant — en nuttig — zou zijn om bij het begin te beginnen en u in het kort te vertellen *hoe* God zijn waarheid in zijn Kerk van dit Filadelfia-tijdperk bracht.

Het Filadelfia-tijdperk van de Kerk van God bestond nog niet, toen God mij eerst riep. Ik weet zeker dat de meesten van u iets weten van het eerste begin, van mijn jonge jaren in het reclamevak, dat mijn zaken door omstandigheden buiten mij om drie keer ten gronde gingen — dat ik uit

ergernis voor het eerst echt de bijbel begon te bestuderen.

Mevrouw Armstrong was naar mijn mening „misleid” tot het zich bezighouden met religieus fanatisme. Ze begon wat ik toen de „joodse sabbat” noemde te houden. Niet in staat haar daar vanaf te brengen, begon ik de bijbel te onderzoeken om te vinden waar de bijbel gebood: „Gij zult de zondag houden”. Natuurlijk kon ik het niet vinden. Maar het onderzoek verbreedde mijn visie. Het duurde ongeveer zes maanden voordat de waarheid begon te dagen voor mijn verwarde en vertroebelde geest. Tegelijkertijd werd ik uitgedaagd over de evolutietheorie.

Beide uitdagingen — zowel wat de sabbat als wat de evolutietheorie betreft — brachten mij tot het eerste hoofdstuk van Genesis. Gelijkijdige bestudering van de evolutietheorie leidde tot een intensief onderzoek van de vraag: *Bestaat God?* Want evolutie is de poging van de atheïst om de aanwezigheid van een schepping te verklaren zonder een Schepper.

Dat onderzoek van zes maanden bewees de volgende *fundamentele* waarheden:

- 1) God bestaat.
- 2) De evolutie is nog steeds niet bewezen — het is een dwaling — een dwaalleer.
- 3) De bijbel (in de oorspronkelijke geschriften) is het geïnspireerde instructieboek van God de Schepper voor de mensheid — onfeilbaar.
- 4) De sabbat dient ook nu nog te worden gehouden. Het is het teken dat voor ons God identificeert en ons identificeert als Gods volk.
- 5) Op het allerlaatst van het onderzoek werd het feit duidelijk dat de jaarlijkse heilige dagen en feestdagen van God ook onderhouden moesten worden.
- 6) Ik had ook geleerd dat het loon van de zonde de dood is en niet een eeuwig leven in het helle vuur — het is een eeuwige straf, geen eeuwigdurende bestraffing.
- 7) Ik had ook geleerd dat eeuwig leven Gods geschenk is door zijn genade, ons gegeven door zijn heilige Geest.

Ziet u hieruit op welk *een methodische wijze* God zijn waarheid aan mij begon te openbaren? Die zeven punten zijn *fundamenteel* — die vormen de grondslag! Kennis van de ware God; het uit de weg ruimen van de valse god (de evolutietheorie); het bewijs van het gezag van de bijbel — de *bron* van kennis; de sabbat als Gods *teken*; de jaarlijkse sabbatten die Gods *plan* (Zie verder pagina 27)

Deel een:

DIT IS DE WORLDWIDE CHURCH OF GOD

Dit is de geschiedenis van de ware Kerk. Zij is de uitzonderlijke en enige stem die een van alle hoop verstoken wereld haar enige, vaste hoop biedt: de spoedige komst van de vreedzame Wereld van Morgen.

De bezoeker was getuige van iets wat hij nimmer had verwacht te zullen beleven.

Hij was professor in de vergelijkende godsdienst aan een van 's werelds beroemdste universiteiten en bezocht nu in Canada een feestplaats van de grootste jaarlijkse kerkvergadering van heel de wereld. Toch was dit nog maar een van de kleinere van wel twintig van dergelijke jaarlijkse bijeenkomsten, die over heel de wereld worden gehouden. Hier waren zeventuizend mensen bijeen voor een acht dagen durend feest.

Onmiddellijk raakte de bezoeker onder de indruk van een sfeer die verkwikkend *anders* was — en hij had

toch heel wat religieuze bijeenkomsten in vele landen meegemaakt. Had den al deze mensen vreemd of fanatiek gedaan, dan zou dat geen nieuwe ervaring voor hem hebben betekend. Hij was zeer goed bekend met godsdienstige groepen die in bijeenkomsten een zekere emotionele opwinding kunnen bereiken. Zoals hij ook vertrouwd was met andere sekten die star en plechtig deden — en ongelukkig waren.

Hier ervoer hij echter iets dat, naar zijn mening, waarlijk uniek was. Hij zat naast een der predikanten van de Worldwide Church of God.

„Al deze leden,” zo betoogde hij, „zijn kennelijk rustige, evenwichtige

mensen, maar toch stralen ze een innerlijk geluk uit dat *echt* is. Het leven schijnt voor hen zin en betekenis te hebben. Dat is een verheugende en gezonde houding, iets wat ik nauwelijks onder woorden kan brengen”.

„Zeker,” zei de predikant glimlachend, „voor onze mensen heeft het leven inderdaad zin en betekenis. Ze stralen een innerlijke vreugde uit, zoals u zelf al hebt geconstateerd, omdat hun leven door Gods heilige Geest werd veranderd, en ook omdat ze deel hebben en met hun gebed steun verlenen aan de verbreiding van Gods *ware* evangelie — dezelfde boodschap die oorspronkelijk door Christus werd gebracht. „Negentien eeuwen lang is die

boodschap weggemoffeld en onderdrukt geweest. Maar het is deze generatie die ervoor zal zorgen dat hij wordt vervuld. Gods tijd is gekomen waarin die boodschap van hoop voor de wereld *opnieuw met kracht* aan heel die wereld wordt verkondigd. Wanneer een mens weet dat hij ertoe kan bijdragen een stervende wereld de ware en enige hoop te bieden, dan is dat inderdaad een ervaring die voldoening geeft. Dat veroorzaakt dat door u geconstateerde uitstralen van innerlijke vreugde."

"Maar hoe is zo iets mogelijk? Hoe moet dat worden verklaard?" vroeg de professor.

"Kijk," antwoordde de predikant, "het begint met het verhaal van de verschijning op deze aarde van de *echte Jezus Christus*, meer dan negentien eeuwen geleden. 't Is het verhaal van zijn boodschap van God voor het mensdom. Het verhaal van de stichting, de geschiedenis van en de opdracht aan zijn Gemeente. 't Is het relaas van de onderdrukking door vijandige wereldse machten van Christus' ware boodschap; van onechte en vervalste leerstellingen die de wereld al negentien eeuwen lang bedriegen; en tenslotte hoe God zijn volk met zijn geest en levenskracht vernieuwde om die boodschap van *vaste hoop* aan de huidige, laatste generatie van deze wereld te brengen."

Waarom uniek

Deze mensen zijn leden van de Gemeente Gods, in onze dagen bekend als de Worldwide Church of God. Deze gemeente is uniek doordat ze het christendom belijdt als een *levenswijze* zowel als een geloof — precies zoals dat oorspronkelijk het geval was in de dagen der apostelen uit de eerste eeuw onzer jaartelling. De leden van deze gemeente worden geleid en gemotiveerd door een verheven doel. Ze worden daarbij geïnspireerd door hun kennis van het alles te boven gaand menselijk potentieel. Ze weten wat de werkelijke waarden zijn. Zij hebben *de weg* gevonden die het leven waarlijk zinvol, bevredigend en overvloedig maakt! Het is de weg, de manier van leven die heel de wereld dient te volgen. *Wat is die weg van leven?*

Het is de weg der liefde, de onbaatzuchtige bezorgdheid voor het welzijn van anderen. Het is de weg van samenwerken, dienen, helpen — van consideratie en geduld. Het is de weg van nederigheid, van gehoorzaamheid aan, vertrouwen in en aanbidding van God, en van Hem alleen. Het is de weg

van leven, die God tot middelpunt heeft. Over het algemeen is het streven van de wereld gericht op „nemen". De wereld volgt de zelfzuchtige weg van ijdelheid, begeerte, lust, afgunst, jaloezie en haat. De wereld stelt het eigen ik vóór alles. Zij heeft haar zinnen gezet op eigen voordeel en materieel bezit. Zij kiest de weg van wedijver en strijd, daarbij het welzijn van anderen wegcijferend. Al tijd en overal zoekt deze wereld ergens voordeel uit te slaan, zonder zich te bekommeren om het feit dat een ander er dan onvermijdelijk op achteruit zal gaan.

In deze wereld worden zij als geslaagd beschouwd die kans hebben gezien de meeste materiële rijkdommen te *verzamelen*, niet degenen die de meeste geestelijke gaven tot het geluk van anderen hebben *gegeven*. En dat terwijl toch de belofte is gegeven dat wanneer men eerst de rechtvaardige en onzelfzuchtige weg kiest, de materiële voorspoed zal volgen. Materieel bezit moge een reeds verworven geluk nog doen toenemen, het is stellig niet de *bron* van het geluk — het kan geen geluk teweegbrengen.

Wat feitelijk niemand zich schijnt te realiseren, is dat deze weg van „geven" is gebaseerd op een onzichtbare, in kracht en uitwerking nochtans onverbiddelijke, geestelijke wet. Deze wet is nl. even reëel, even onverzettelijk en meedogenloos als de natuurwet van de zwaartekracht. Zij beheerst en regelt alle menselijke betrekkingen. Het traditionele christendom schijnt vergeten te zijn dat deze wet is samengevat in de Tien Geboden die het fundament vormen van de christelijke manier van leven.

De levens nu van al die mensen, genietend van de bijeenkomst daar in Canada, waren het levend bewijs dat de leerstellingen van Jezus, welke Hij in praktijk bracht, alsmede het voorbeeld dat Hij met zijn eigen leven hier op aarde gaf — door geheel overeenkomstig de Tien Geboden te leven — de weg vormen naar een in alle opzichten goed, bevredigend en vreugdevol bestaan en dat ze volstrekt geen zinledige gemeenplaatsen noch een slavenjuk zijn. *Deze manier van leven* belooft de leden van de Gemeente Gods met blij geluk, een geslaagd bestaan en overvloedig welzijn. Deze naar God gerichte weg verruimt en verbreedt de menselijke horizon. Eigenbelang daarentegen vernauwt iemands mentale en geestelijke horizon.

Het is heden ten dage voor de meeste mensen die beweren christen te

zijn, een verrassing te horen dat Jezus, Petrus, Paulus, en alle apostelen uit de eerste eeuw gehoorzaamheid aan deze onverbiddelijke, geestelijke wet — deze *weg van liefde* — predikten. Voor de meeste mensen is het iets verbazingwekkends te moeten horen dat de bijbel overduidelijk leert dat de godsdienst van Christus — het enige *waarachtige* christendom — zowel een levenswijze als een levend geloof is.

De praktische toepassing van deze geestelijke wet was bedoeld als een liefdevolle gave van de Schepper aan het mensdom, met de bedoeling al het goede wat de mensen verlangden, mogelijk te maken. Nochtans heeft de mensheid over het algemeen een diametraal daar tegenin gaande levenswijze gevolgd. En dan te bedenken dat er geen wet mogelijk is wanneer er geen straf op de overtreding ervan staat. Alle beproevingen die de mensheid in de loop der tijden heeft ondergaan, zijn niets anders dan straffen die op het overtreden van die wet volgden.

Kennis ging verloren

Waardoor raakte de mensheid de kennis kwijt van het doel van het menselijk leven — van wat de mens is, waarom hij bestaat en waar hij heen gaat — van de weg die de enige mogelijkheid tot vrede, geluk en al het goede en wenselijke is?

Laten we beginnen met de ziekte van deze wereld met een vergelijking aan te duiden. Een fabrikant zal bij elke door hem vervaardigde machine een handleiding, een instructieboek verstrekken. Daarin wordt uiteengezet wat voor machine het is, waarvoor ze is bedoeld en hoe ze behoort te worden bediend om op de beoogde wijze te kunnen functioneren.

Op dezelfde manier maakte de Schepper van de mens als het ware een menselijk mechanisme, zij het van een veel volmakter ontwerp dan enig door mensenhand vervaardigd produkt. Ook de Schepper leverde daar een *instructieboek* bij. Daarin onthult Hij wie we zijn, waarom we bestaan, waar we heen gaan en bovenal hoe dat menselijk mechanisme moet worden bediend om zodanig te kunnen functioneren dat het beoogde rendement aan vrede, geluk en overvloedig welzijn optimaal wordt bereikt.

Maar dat oneindig veel volmakter ontworpen, en door God vervaardigd menselijk mechanisme, functioneert niet goed. Onze menselijke samenleving is ziek — vervuld van rusteloosheid, ontevredenheid, verdriet en lij-

(Zie verder pagina 23)

GOD EN DE ASTRONOMEN

Volgens de moderne natuurwetenschap ontstond het heelal uit een gigantische oerexplosie. Maar zowel de oorsprong als de uiteindelijke lotsbestemming van dat ontplofte kosmische oer-ei stellen de astronomen voor raadselen die hen in verlegenheid blijven brengen en die hen onverwachts, en min of meer tegen hun zin, hebben geconfronteerd met het bestaan van een scheppende God.

door Robert A. Ginskey

Albert Einstein merkte eens op dat „het onbegrijpelijke van het universum is dat het zo begrijpelijk is”. Niet iedereen zal het met die uitspraak eens zijn, want hoewel de mens duizenden jaren lang door de grootsheid en het mysterie van het universum gefascineerd is geweest, zijn afmetingen, structuur en oorsprong ervan een intrigerend, maar onopgelost raadsel gebleven.

Historisch gezien lijkt het erop dat elke cultuur een eigen mythe geschapen heeft om de aard van de kosmos te verklaren. De Grieken vervlochten de schepping van de wereld met de grillen en de familietwisten van de goden. Onze meer gecompliceerde beschaving heeft op haar beurt mogelijk ook enkele mythen opgeleverd, die terug te voeren zijn op onze overtuiging dat natuurkundige wetten universeel zijn, en op onze hoop dat het universum verhevenheid aan fundamentele eenvoud paart en, zoals Einstein geloofde, begrijpelijk is.

Vanaf de oudste tijden tot nog maar een halve eeuw geleden was het overheersende kosmologische geloof dat het heelal onveranderlijk moest zijn. Volgens de conventionele wijsheid was het universum in wezen statisch van aard — een stelsel van planeten, sterren en nevels dat, in het algemeen gesproken op de een of andere manier een vaste en ordelijke rang-

schikking vertoonde. Toen Einstein voor het eerst zijn relativiteitsmodel van het heelal naar voren bracht, voegde hij er dan ook een speciale factor aan toe, die bekend staat als de „kosmologische constante” en die het universum in staat stelde statisch te blijven in weerwil van de wederzijdse aantrekkingskracht die tot de ineenstorting van het heelal zou moeten leiden.

Een uitdijend heelal

Toen ontdekte de astronoom Edwin Hubble in het laatst van de jaren '20 dat alle ver verwijderde melkwegstelsels zich in alle richtingen van de aarde schenen te verwijderen. Deze conclusie was gebaseerd op de befaamde „roodverschuiving” in het spectrum van het van deze melkwegstelsels afkomstige licht. Net zoals het geluid van een treinfluit of de sirene van een ambulance lager klinkt en in frequentie daalt wanneer de trein of de ambulance zich van de toehoorder verwijderd, zo neemt het licht van verre melkwegstelsels in frequentie af (en wordt daardoor roder) wanneer het stelsel zich van de aarde af beweegt.

Toen Hubble de geschatte afstanden van de diverse melkwegstelsels als een functie van hun klaarblijkelijke snelheden berekende (zoals door de „roodverschuiving” aangegeven) vond hij een verwonderlijke samenhang:

hoe verder verwijderd een melkwegstelsel, hoe groter zijn snelheid. De implicatie was duidelijk: het universum was niet statisch maar dijde uit.

Maar als het universum uitdijde, moest het in het verleden kleiner zijn geweest. Door terug te werken in de tijd kon gemakkelijk aangetoond worden dat het heelal op een bepaald ogenblik sterk samengeperst moest zijn geweest. Uit deze redenering vloeide het concept voort dat het heelal begon met een grote ontplofing die zich miljarden jaren geleden moest hebben afgespeeld. De astrofysicus George Gamov stelde het meer poëtisch: „Het heelal”, zei hij, „begon met een Big Bang (Grote Knal)”.

Stationaire toestand?

Natuurlijk waren er ook andere modellen voor het uitdijend heelal mogelijk. De astronoom Fred Hoyle, om een voorbeeld te noemen, aanvaardde wel de uitdijning van het heelal (de bewijzen schenen overtuigend), maar hij betoogde dat er mogelijk steeds nieuwe materie wordt gevormd (door een tot dusverre onbekend proces) zodat er voortdurend nieuwe melkweg-

DE OORSPRONG EN HET LOT
van de sterrenhemel hebben de mensheid eeuwenlang verwonderd. De moderne astronomie verschaft enkele verbijsterende antwoorden.

stelsels ontstaan. De schepping werd aldus gezien als een „continuproces”, en een specifiek eenmalig „begin” van het universum als geheel werd uitgesloten.

Filosofisch gezien sprak Hoyle's kosmologie van het stationaire heelal sterk aan. Er school iets zeer bevredigends in het concept van een universum dat eeuwig was en begin noch einde kende. Ook omzeilde de theorie het netelige probleem hoe het universum er dan wel uitzag voor het begin, om niet te spreken van het lastige raadsel hoe het universum in staat was de sterk samengeperste toestand te bereiken die door de kosmologie van de grote knal vereist werd.

In de loop van de jaren '60 kwam de theorie van de stationaire toestand echter ernstig in discrediet door het aan het licht komen van een grote hoeveelheid nieuw bewijsmateriaal.

In de eerste plaats wees het doortrekken van de waarnemingen van Hubble inzake het uitdijende heelal er duidelijk op dat de uitzetting op een bepaald ogenblik in het verleden moest zijn begonnen, en wel zo'n 20 miljard jaar geleden. Ten tweede schenen de oudere sterrenhopen ook zo'n 10 miljard jaar oud. En tenslotte bleken radioactieve elementen zo'n 5 tot 10 miljard jaar te hebben bestaan. De overeenstemming tussen deze drie verschillende methoden scheen een opmerkelijke bevestiging op te leveren van het „big bang” model van het heelal: er was inderdaad een begin.

Een andere zware slag voor de theorie van het stationaire heelal was de in 1965 gedane ontdekking van de zogenaamde kosmische achtergrondstraling. Deze fluisterzachte straling schijnt de gehele ruimte in alle richtingen te vullen, en inderdaad was haar bestaan voorspeld door astronomen, als een overblijfsel van de oorspronkelijke grote knal. Haar ontdekking vormde een indrukwekkende bevestiging van de juistheid van het „big bang”-model van het heelal.

Andere waarnemingen van de aantallen en plaatsen van radiobronnen en quasars ondermijnden de geloofwaardigheid van de theorie van het stationaire heelal verder. Het resultaat was dat in de jaren '70 letterlijk alle astronomen tot de conclusie waren gekomen dat de stationaire opvatting onjuist was, en dat de theorie van de grote knal in wezen juist moest zijn.

Er bleef echter een verbijsterende vraag onbeantwoord. Zou het heelal

eeuwig doorgaan met uitzetten, of zou het uiteindelijk niet verder uitdijen en zich samentrekken, mogelijk om met een nieuwe grote knal te worden herboren?

Open tegenover oscillerend

Als het heelal eeuwig uit blijft zetten, houdt dit kennelijk in dat de schepping ervan een uniek, eenmalig gebeuren was. Het heelal werd op een bepaald ogenblik in het verleden geschapen — enkele miljarden jaren geleden — en is nu doende zich tot in het oneindige uit te zetten. Daarom leven wij op een uniek moment in de geschiedenis van de kosmos.

Daar staat tegenover dat wanneer elke expansiefase van het heelal uiteindelijk weer wordt gevolgd door een fase van samentrekking, die op haar beurt weer wordt gevolgd door een fase van uitzetting enzovoort enzovoort, het concept van een eenmalige schepping elke betekenis verliest. Een dergelijk „oscillerend heelal” heeft vrijwel dezelfde filosofische aantrekkelijkheid als het stationaire heelal. Inderdaad hebben de astronomen het oscillerende heelal zo attractief en om de een of andere reden zo geruststellend bevonden, dat zij veelvuldig wijzen op de onweerstaanbare „theologische” argumenten die voor een dergelijk heelal pleiten.

Feitelijk zijn de implicaties van een eeuwig oscillerend heelal zeer diepgaand, in het bijzonder door het verband met de evolutietheorie. In werkelijkheid zou een oscillerend heelal alle argumenten tegen de evolutie voor zover die op de waarschijnlijkheid berusten, van tafel kunnen vegen.

De hier in het spel zijnde logica is de volgende: (1) als het heelal een eindige hoeveelheid materie bevat, en (2) als het eindeloos oscilleert (d.w.z. als het heelal oneindig oud is), dan volgt daaruit dat (3) aangezien er slechts een eindig aantal combinaties voor een eindig aantal atomen bestaat, (4) elke denkbare combinatie zich uiteindelijk een oneindig aantal malen moet herhalen!

Dit is geen nieuw concept. Inderdaad ontwikkelde de filosoof Friedrich Nietzsche dit principe in zijn „doctrine van de eeuwige herhaling”, een denkbeeld dat hij bij de volgelingen van Pythagoras was tegengekomen. Hoe dat zij, waar het op neerkomt is dat een gebeuren, hoe onwaarschijnlijk ook (afgezien van een waarschijnlijkheid nul) zich met absolute zekerheid zal voordoen als wij een oneindig

aantal probeersels in ogenschouw nemen. Toepassing van deze redenering op de theorie van de evolutie zou inhouden dat de evolutie van het leven onvermijdelijk was.

Het is dan ook interessant dat wanneer niet-kerkelijke astronomen een oscillerend heelal als een filosofische en zelfs een theologische noodzakelijkheid beschouwen, religieuze fundamentalisten de potentiële implicaties van een oscillerend heelal met een zekere mate van scepsis, zo al niet consternatie, moeten bezien.

Kritische waarden

Wij worden daarom geconfronteerd met een bijzonder intrigerende vraag. Is het heelal in feite „open” — d.w.z. zal het eeuwig blijven uitzetten? Of is het universum „gesloten” — d.w.z. zal het uiteindelijk in zichzelf terugvallen, om mogelijk opnieuw te worden geboren? Om die vraag op te lossen dienen de astronomen het tempo te kennen waarin het universum zich momenteel uitzet, en het tempo waarin die uitzetsnelheid verandert. Als deze beide factoren kunnen worden gemeten, dan kan verleden, heden en toekomst van het heelal vastgesteld worden.

Het tempo waarin het universum zich momenteel uitzet, kan worden berekend wanneer de astronomen zowel de snelheid als de afstand van een serie melkwegstelsels kunnen meten. De snelheid is vrij gemakkelijk te krijgen, daar alles wat men te doen heeft bestaat uit het meten van het spectrum van het betreffende melkwegstelsel om dan aan de hand van de roodverschuiving de corresponderende snelheid te berekenen.

In tegenstelling daarmee bestaat er geen rechtstreekse manier om de afstand van een melkwegstelsel te meten, zodat de astronomen hun afstanden moeten schatten op grond van de aanname dat de helderheid of de aanwezigheid van een melkwegstelsel toe te schrijven is aan zijn afstand.

In de afgelopen jaren hebben de astronoom Allan Sandage en anderen pijnlijk nauwgezet verschillende methoden voor het schatten van afstanden ontwikkeld, en daarbij een relatief hoog betrouwbaarheidsniveau bereikt. Door het inschakelen van de met behulp van de roodverschuiving vastgestelde snelheden komen de astronomen tot de conclusie dat het universum bezig is zich uit te zetten in een tempo van omstreeks 55 km per seconde voor elk miljoen parsecs af-

(Zie verder pagina 24)

VERSPIJL GEEN TIJD -- BELEG HEM!

Tijd is het unieke en universele element dat voor ieder van ons in dezelfde hoeveelheid beschikbaar is. Iedere dag brengt een volle bankrekening van 24 uur. De kwaliteit van ons leven hangt rechtstreeks af van de wijze waarop wij die uren gebruiken, terwijl ze onverbiddeijk voorbijgaan. Verspil ze niet — beleg ze.

door Jon Hill

„De tijd staat niet stil.” „De tijd slijt alles.” „De tijd is de beste medicijn.” „De tijden zijn veranderd.” „Tijd is geld.” „Zijn tijd verbeuzelen.” „Bij de tijd zijn.”

De tijd staat niet stil

Zelfs gedurende Jozua's lange dag — toen de zon stilstond — ging de tijd voort „omstreeks een volle dag”. Tijd is een altijd aanwezig element dat men onmogelijk kan vangen en bewaren, altijd ongrijpbaar maar altijd aanwezig. Hij is de overvloedigst beschikbare hulpbron, onuitputtelijk en toch voortdurend toegemeten in dezelfde frustrerende kleine hoeveelheden. Een constante in een voortdurend veranderend heelal. Niet iets waar u doorheen gaat of dat langs u heen gaat, maar een steeds aanwezige metgezel waarmee u leeft.

U kunt tijd niet aanraken, ruiken, horen, zien of voelen — maar u kunt hem bespeuren met uw geest. U kunt hem niet tegenhouden, versnellen of vertragen. U kunt hem als een vriend aanvaarden of als een vijand bestrijden — of u kunt hem negeren.

Wat u ook met de tijd doet, zolang u leeft hebt u iedere dag een nieuwe aanvoer die u kunt beleggen. U kunt geen tijd „sparen”, maar u kunt hem beter gebruiken, zodat wat u aan toekomstige tijd hebt door en door lozend en verheugend kan zijn. De tijd om de kwaliteit van uw leven te verbeteren is *altijd nu*. Vandaag is de eerste dag van de rest van uw leven.

Een dag tegelijk

Wij zijn allen een harts slag verwijderd van het afsluiten van onze tijdsbankrekening. Wat wij aan doelstellingen op lange termijn mogen hebben, moet altijd worden beschouwd in het door de apostel Jakobus gestelde kader: „Welaan dan, gij die zegt: Vandaag of morgen gaan wij op reis naar die en die stad, wij zullen er een jaar doorbrengen, zaken doen en winst maken; gij die niet (eens) weet hoe morgen uw leven zal zijn! Want gij zijt een damp, die voor een korte tijd verschijnt en daarna verdwijnt; in plaats van te zeggen: Indien de Here wil, zullen wij leven en dit of dat doen” (Jak. 4:13-15). Er is niets verkeerd aan het maken van toekomstplannen. We moeten echter voor ogen houden dat „Indien God het wil” het kader voor die plannen moet zijn.

U hebt zeker wel het oude gezegde gehoord: „Leef iedere dag alsof het uw laatste is.” Dat komt niet uit de bijbel, maar in beginsel wordt het door de bijbel bevestigd.

Gods plan voor de mensheid omvat 7000 jaar — een te lange tijdsspanne voor elk van ons om geheel en al te beleven. God moedigt berouw aan — wat in wezen een grondige erkenning onzerzijds is dat wij onze *vroegere* tijd onverstandig, zondig hebben doorgebracht — zodat wij ons *nieuwe* leven (nog steeds één dag tegelijk) kunnen besteden op een wijze die God, en ons, aangenaam zal zijn, en die ons tot het eeuwige leven zal brengen — waarin tijd niet de beperkende factor zal zijn die hij nu is.

Het staat buiten kijf dat God wil dat wij plannen op lange termijn maken — de eeuwigheid is tenslotte het plan op de langste termijn dat u kunt maken!

De bijbel geeft een belangrijk overzicht van het fantastisch succesvolle leven van Abraham, de vader der gelovigen (die 175 jaar heeft geleefd!): „Dit nu was het getal der jaren van Abrahams leven, die hij geleefd heeft: honderdvijfenzeventig jaar” (Gen. 25:7).

Vijfenzeventig jaren gingen voorbij vóór God zijn beloften aan Abraham deed. Nog eens 25 lange jaren, vol beproevingen, gingen voorbij eer een beloofde nakomeling, Izak, werd geboren. Elk van de drie *dagen* die Abraham verreide om Izak naar de berg Moira te brengen ten einde hem te offeren, moet een folterende tijd zijn geweest. Van Izak zelf zegt de bijbel: „En de *dagen* van Izak waren honderdtachtig jaar. En Izak gaf de geest en stierf . . . oud en van het leven verzadigd . . .” (Gen. 35:28-29).

Mozes bad in Psalm 90: „Leer ons zó onze *dagen* tellen dat wij een wijs hart bekomen” (Ps. 90:12).

De hoogste berg wordt met één stap tegelijk beklommen en het langste leven wordt met één dag tegelijk geleefd.

„Alles heeft Hij voortreffelijk gemaakt op zijn tijd; ook heeft Hij de *eeuw* in hun hart gelegd, zonder dat de mens van het werk dat God doet, van het begin tot het einde, iets kan ontdekken” (Pred. 3:11). „Alles heeft zijn uur en ieder ding onder de hemel zijn tijd; er is een tijd om te baren en een tijd om te sterven, een tijd om te planten”; oogsten, helen, vernietigen, schreien, lachen, rouwen, dansen, liefkozen, verliezen, vinden, verbreken, herstellen, spreken, zwijgen, haten en liefhebben (verzen 1-8).

„Ik heb ingezien,” zegt Salomo, de wijze, „dat het niet in hun eigen macht staat, maar als men zich verheugt en zich te goed doet in zijn leven [ik kan daar niets tegen inbrengen, u wel?], kortom als iemand eet en

drinkt en het goede geniet bij al zijn zwoegen, dan is dat een gave Gods” (vers 13).

Ik ben er zeker van dat wij allen instemmen met deze getuigenissen van wijsheid die ten slotte niet slechts de verstandige raad van Salomo zijn, maar een voornaam onderdeel van het onverbrekelijke en heilige Woord van God. Het probleem dat wij allen als mensen hebben, is hoe wij in ons dagelijks leven de hier geformuleerde principes moeten *toepassen*.

Bij Christus is niets onmogelijk, zegt Paulus ons. Bid om wijsheid, wordt ons herhaaldelijk verteld. Het begin der kennis is de vreze (het ontzag) des Heren, zegt Salomo meer dan eens — en dan vertelt hij ons troostend: „Wie het gebod in acht neemt, zal geen kwaad ondervinden, en het hart des wijzen kent tijd en wijze” (Pred. 8:5).

Begin bij het begin

Indien alleen de *wijze* mens zijn plannen kan verwezenlijken en indien kennis begint met een gezond respect voor de almachtige God, dan lijkt het erop dat wij moeten beginnen met de erkenning dat Gods liefdevolle leiding van ons *dagelijks* leven het voornaamste is, en dat waar succes zonder die leiding onmogelijk is.

Jezus gaf ons de sleutel in wat gewoonlijk „t Onze Vader” heet. Hij zei: „Bidt gij dan aldus: Onze Vader die in de hemelen zijt, uw naam [de vrees — het ontzag — voor de Vader] worde geheiligd; uw Koninkrijk kome, uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde [erkenning dat er geen waar succes is buiten Gods heerschappij en leiding]. Geef ons *heden* ons *dagelijks* brood; en vergeef ons onze schulden [deze dag, tot nu toe], gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren” (Matth. 6:9-12).

Dat laatste deel is het kostbaarst van al: een schone lei voor een nieuwe dag! Vergeving voor onze vroegere zonden, zodat ze het nieuwe leven van vandaag niet zullen belasten. Er zijn twee zeer belangrijke dingen in dit verband en bij de toepassing hiervan op te merken: 1) Laat zonden, fouten, verkeerd bestede tijd van gisteren (of een opeenhoping van gisterens) het nieuwe leven van vandaag niet belemmeren. Alles wat u hebt te doen is berouw hebben, vergeving vragen, opnieuw beginnen en *weer* proberen, onbezwaard, rein, schuldeloos. (Tsjonge, zou dit niet een hoop zwaarigheden en complexen oplossen die de meesten van ons iedere dag en iedere minuut meeslepen!) 2) Loop niet rond met de onmogelijke last van een wrok tegen

andere mensen die u onrecht hebben aangedaan (of u zult niet de vergeving ontvangen waarom u in de eerste plaats vraagt!)

Bedenk nu, met 24 frisse, nieuwe, onbestede uren voor de boeg, wat u kunt doen! Rein voor God, niet kwaad of haatdragend jegens wie dan ook van uw medemensen.

Nu hebt u enige tijd om te *beleggen* — en iedere toekomstige minuut zal kostbaarder worden, zelfs al zal hij niet langer of korter zijn. U hebt geen tijd te verspillen met piekeren over het verleden, en kostbare tijd, dat *is* uw leven, te verdoen met zelfbeklag. Salomo heeft het goed gezegd: „De dwaas slaat zijn armen over elkander [dwarsboomt zijn vermogen tot handelen] en verteert zichzelf” (Pred. 4:5)

Een hele nieuwe dag

Beleg, nu u bent begonnen, een weinig van die kostbare nu-tijd met het *bedenken* wat u met de rest van de onschatbare nieuwe dag zult doen. Indien u eensklaps een miljoen gulden te besteden of te beleggen had, zou u waarschijnlijk een paar van die gulden gebruiken voor het maken van verstandige plannen, hoe de rest te besteden (beleggen) — anders zal de dwaas zijn geld spoedig kwijt zijn!

Plannen maken klinkt moeilijk, maar is het niet. Bedenk dat het maar één dag, één stap is. U kunt niet alles meteen doen, maar u kunt wel één stap in de juiste richting doen.

Bepaalde beleggingen van de dagelijkse tijd zijn reeds voor ons gedaan, alleen al door de wijze waarop wij zijn gemaakt.

Slaap zal het grootste gedeelte opeisen. (Daarom denken wij gewoonlijk dat de dag begint als wij wakker worden.) Heb geen afkeer van slaap; het is een heel belangrijke belegging van uw tijd. Maar verkwis geen tijd met slaap die u niet nodig hebt. Men zegt dat Edison slechts vier uur slaap nodig had — maar Einstein had er tien nodig! Denk daarover na. Hoeveel uren goede slaap hebt u nodig?

Tracht niemand na te bootsen. U bent uniek. U hebt uw eigen persoonlijke slaapbehoeften. Leef daarmee — vecht er niet tegen — en de rest van de dag zal beter verlopen. Doe aan uw slaap te kort, en u doet u zelf te kort. Sommige mensen kunnen niet slapen doordat ze tobben — dus houd op met tobben en slaap rustig.

Prioriteiten

„Zoet is de slaap van hem die werkt”, zegt Salomo. Dus indien u het allermeeste uit uw slaapuren wilt halen (hoeveel het er ook mogen zijn), moet

uw hand het een of andere eerlijke werk verrichten! Werken is iets dat wij allen (althans de meesten) moeten doen. Te vaak achten wij het „slecht”. God zegt dat het „goed” is. Aan u de keus.

Nu, vanuit Gods gezichtspunt, kunnen wij ons in ons werk verheugen — misschien voor de eerste keer in ons leven! U moet in elk geval werken, dus waarom tijd verspillen met zich eraan te ergeren? U kunt u er niet aan onttrekken, aanvaard het dus met geestdrift — het is dan plezieriger; u haalt meer uit iedere minuut. Bovendien verdient u geld. En iedereen heeft geld nodig. Heb het niet lief, zet uw zinnen er niet op en verspil zeker geen tijd met erover te piekeren — maar *werk* en verwerf iets!

U kunt geen plezier vinden in uw baan, zegt u? In de eerste plaats wed ik dat u het zou kunnen als u het probeerde. En in de tweede plaats: als u niet houdt van de baan die u hebt, neem dan een die u wel prettig vindt. O ja, dat kunt u! Maar wees daar voorzichtig mee. Probeer eerst nummer één!

Werk en inspanning zijn natuurlijk niet beperkt tot de tijd die wij beleggen in onze baan, met geld verdienen. De eigenlijke definitie van werk is „een voorwerp een eind verplaatsen.”

Laten wij ons er rekenschap van geven: alleen reeds uit bed komen is in de eerste plaats werk (speciaal indien uw belegging in slaap niet lonend was!).

Een weinig tijd, belegd in werk rondom uw huis, zou u zeer wel meer geld kunnen *besparen*, dan u in de tijd van een hele werkdag zou kunnen *verdienen*. Bedenk dat „Stel niet uit tot morgen wat ge heden doen kunt” een goed motto is — maar ook „Haastige spoed is zelden goed.” Daarom is plannen maken belangrijk. Gebruik uw verstand, uw wijsheid om te bepalen wat „het” nodig is „*nu*” te doen. Maar kies in elk geval één uit!

Kijk echter uit — want indien u met uw nieuwe houding op uw nieuwe dag aan het werk gaat, denkt uw baas misschien dat u een glaasje teveel op hebt, of dat u ziek bent, of dat u op iets uit bent. Pieker daar echter niet over; grijns maar en verdraag het! Als door zijn toedoen de golven hoog oplopen, doe dan als een eend en laat het water van uw rug af glijden. Probeer het, het zal u zeker bevallen!

Eet, drink en . . .

Wat is daar eigenlijk zo verkeerd aan?

U moet enige tijd in eten beleggen — waarom daarvan dan niet genieten? Indien u *teveel* eet, zult u er niet

van genieten. Dan is het verkwiste, en geen belegde, tijd. U bent wat u eet; eet dus beter en wees beter. Volgens de TV-reclame verspillen de meeste mensen hun tijd, omdat te koop aangeboden middelen tegen maag-, hoofd- en ingewandspijnen de boven-toon voeren.

Beleg enige tijd en ga na welke soorten voedsel het best voor u zijn. Die welke goed smaken en *goed zijn* voor u. Geen verspilde tijd en geen lijdenstijd achteraf. Geniet!

Is drinken goed? Uw bijbel zegt van wel. Als u denkt dat „drinken” alleen water en druivesap betekent, moet u meer tijd in het lezen van dat Boek beleggen! „Wijn maakt het leven vrolijk,” zegt Salomo. (God zegt dit; bedenk dat Hij dit in zijn Woord heeft gezet.) „Gebruik een weinig wijn voor uw maag,” adviseert Paulus Timotheus — geen aspirine, pijnstillers en kalmerende middelen (die alle de kwaliteit van het leven verminderen), maar wijn. Beleg enige tijd en kies een *goede* wijn.

Maar drink niet teveel en word niet dronken. Dat is tijd verkwisten. Het duurt te lang om dronken te worden; u kunt zich niet meer herinneren hoe u was toen u dronken was, en naderhand duurt het te lang om de gevoelens van misselijkheid en spijt kwijt te raken en zover te ontnuchteren dat u enige nieuwe tijd behoorlijk kan beleggen!

Geloof het of niet, God beveelt zelfs een *weinig* „sterke drank” aan gedurende zijn Heilige Dagen (Deut. 14:26). Daaraan gekoppeld zegt God: „Wees vrolijk!”

. . . Wees vrolijk

Ik heb een man eens horen zeggen: „Deze biefstuk smaakt zo lekker dat ik bang ben dat God erachter zal komen — en het verbieden!” Welk een mening over onze liefdevolle Schep- per!

Heeft God een fout gemaakt toen hij biefstuk maakte? Terug naar het Woord als u dat denkt — beleg meer tijd. En wie heeft eigenlijk smaakp- pillen gemaakt? God had ons zo kunnen maken dat we stinkende slijk moesten eten om in leven te blijven — indien Hij een sadist was! Maar god- dank, God is niet zoals veel mensen denken dat Hij is. Hij is echt aardig! Wij zien niet in zwart-wit, zoals veel dieren. Wij zien in kleur — en we deden dat al vóór de kleuren-tv er was!

God is niet tegen plezier — Hij heeft het uitgevonden! „Geniet!” „Wees vrolijk!” „Verheug u!” beveelt God.

Onze oren kunnen naar een breed

scala van geluiden, prettige en onprettige, luisteren. Aan u de keus. Verdoof uzelf met een geluid van 140 decibel als u wilt, maar wanneer u daarna de dingen die u graag zou willen horen, niet kunt horen, verwijt het God dan niet. U hebt slechts tijd verkwest, hem niet belegd!

Aanraken. Dat is ook een goed ding. Wij hebben in deze wereld van beton- staal-glas zo weinig contact, wij hebben ons zozeer gevangen gezet dat wij de wonderbaarlijke tastzin die God ons gaf, grotendeels verloren hebben. Fluweel of plastic, doe uw keus. Knuffel uw kinderen. Raak uw vrouw, uw man aan. Voel planten, bomen, dieren — breng structuur in uw leven. *Geniet!*

Ruik! Dat woord roept gewoonlijk onplezierige associaties op. Maar dat hoeft niet. Dat komt alleen door onze natuurlijke negatieve instelling. (Hebt u ooit opgemerkt hoe de meeste mensen over verkeerslichten spreken als over „stoplichten”, zonder te erkennen dat het ook „galichten” zijn?) Leer weer te ruiken. Ruik frisse lucht — u moet misschien wat tijd beleggen om het daartoe te brengen. Ruik bloemen, voedsel en jonge herten. Ruik uw gezin — en als u dat niet prettig vindt, laat hen dan wat tijd in zeep en water beleggen!

Salomo zegt: „Het oog wordt niet verzadigd van zien, en het oor wordt niet vervuld van horen.” Hij had eraan kunnen toevoegen: onverzadigbare smaak en aanraking en nooit vervulde neusgaten.

Denk erover na. Dat is goed nieuws. Stel eens dat u een beperkt vermogen van al die zintuigen had! Na zo lange tijd zouden uw ogen en oren vol zijn en u zou blind en doof zijn. Uw neus zou verstopt zijn en u zou sterven! Dan, vergeet de rest maar.

Al het bovenstaande is wat wij „recreatie” noemen. Beleg een behoorlijke hoeveelheid tijd. *Geniet!* Wees vrolijk! God beveelt het!

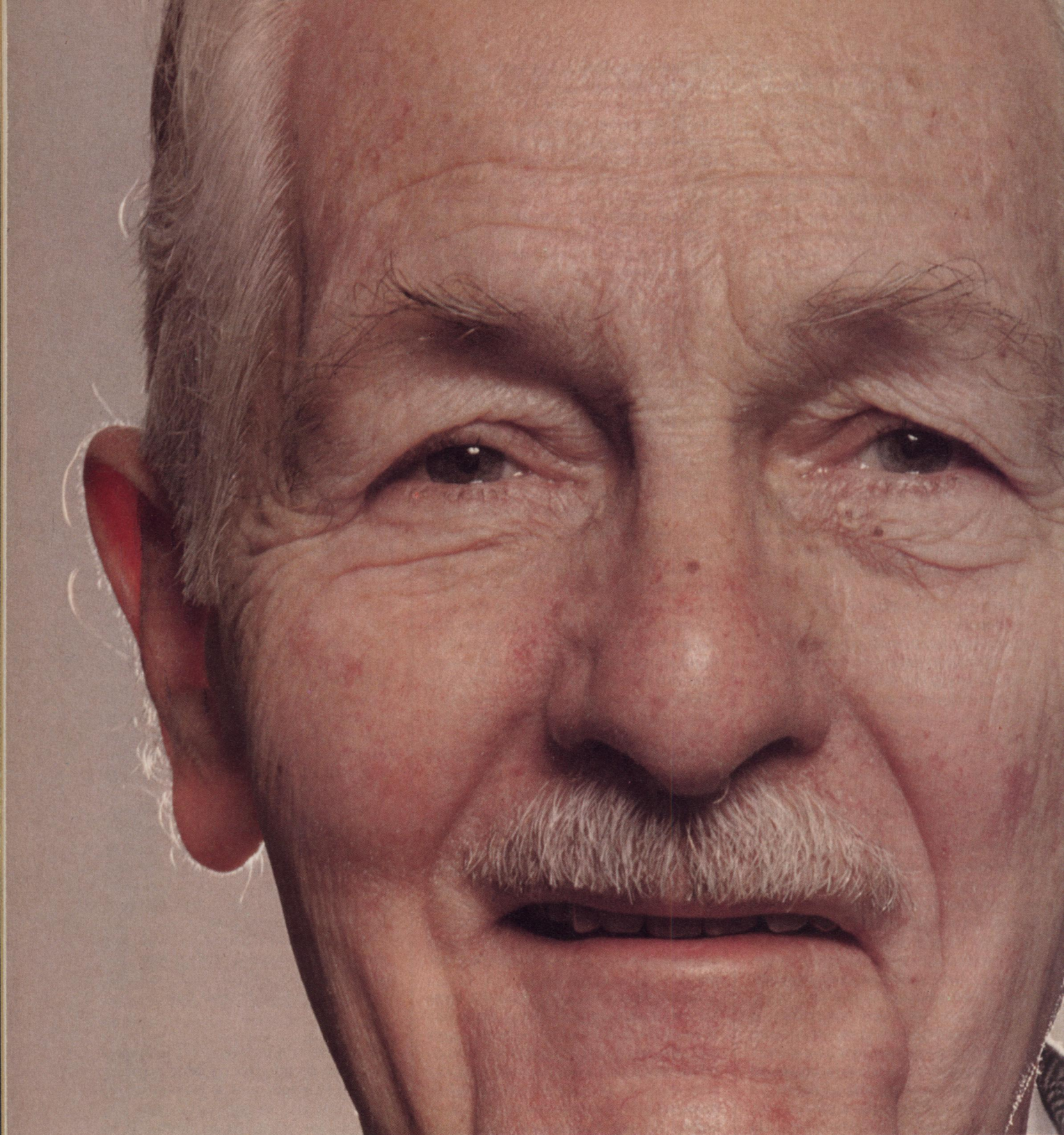
Leer

Beleg enige tijd in leren. Het is prettiger dan u denkt. Nee, u bent *nooit* te oud om te leren! Dat is een sprookje. Neem wat tijd af van wat u aan TV verkwest en beleg het in leren. Er is zeker iets dat u graag zou willen weten — tenzij u alles al weet.

Leer bijvoorbeeld denken. Studie, zowel werelds als bijbels, vormt een goede tijdbelegging.

Bidden is goed belegde tijd. Probeer het — ook *dat* zal u bevallen.

Mediteer, ga in stilte de gebeurtenissen van de dag na en bedenk hoe u morgen beter kunt beleggen. □

**„Het gaat ons
allemaal aan...”**

Carl Fischer

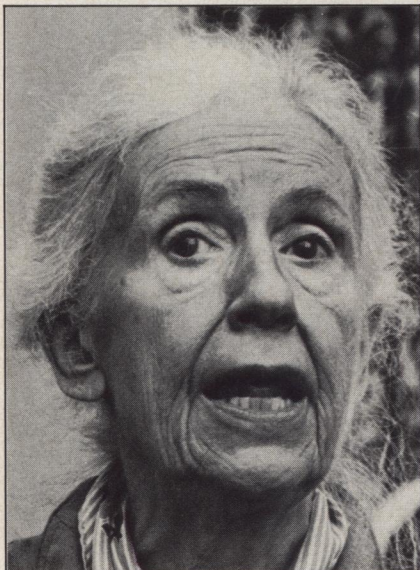
Maggie Kuhn, een 72-jarig lid van de Grijs Panters, gaf op een onlangs te Los Angeles gehouden conferentie over „De veranderende opvattingen over het oud worden” haar onverbloemde en vrijmoedige mening over het oud worden. De Echte Waarheid was aanwezig om verslag uit te brengen. Sommigen vinden mevrouw Kuhns aansporingen

en meningen verwarrend, radicaal en zelfs overdreven, maar zij geeft in het kort de nieuwe mentaliteit van de ouderen weer — ter zake, eerlijk en heel erg betrokken bij het leven zelf.

Maggie Kuhn ziet eruit als een willekeurige grootmoeder — grijs haar met allemaal pieken en magere handen met knobbels; klein, broos en

kwetsbaar. Maar zodra zij spreekt wordt die illusie verbrijzeld. Haar krachtige, soms zelfs gespierde taal vult de zaal als zij de ene behartigenswaardige uitspraak na de andere afrafelt. Met welgekozen woorden bouwt zij een niet te weerleggen aanklacht op tegen de onrechtvaardigheden die jegens de ouderen in onze samenleving begaan worden en zij roept op

Ik geloof stellig dat onze samenleving ziek is. Als wij een nieuwe maatschappij opbouwen waarin mensen op de eerste plaats komen, moeten u en ik voorbereid zijn op enkele ingrijpende veranderingen.

Los Angeles Times

tot niets minder dan radicale veranderingen in antwoord op hun behoeften.

Hieronder volgt een willekeurige bloemlezing van Maggie Kuhns uitspraken over diverse onderwerpen die betrekking hebben op oud worden.

Onze zieke samenleving

Ik geloof stellig dat onze gehele samenleving ziek is en dat onze ziekte in het kort gekenschetst kan worden door de hoge prioriteit die wij stellen aan winst, produktiviteit en efficiëntie, met een totale verwaarlozing van de mens. Als wij deze zieke samenleving moeten genezen en een nieuwe opbouwen waarin mensen op de eerste plaats komen, moeten u en ik voorbereid zijn op enkele ingrijpende veranderingen in ons waardesysteem, onze levensstijl en in de manier waarop wij samen met elkaar leven.

Onze samenleving koestert vooroordelen wat betreft ras, sekse en ouder-

dom. Vooroordelen wat betreft ras, sekse en ouderdom zijn ingebouwde reacties in een samenleving die mensen indeelt in groepen die als minderwaardig worden beschouwd. Dit alles ontnemt sommige groepen hun status — het recht om over hun eigen lot te beslissen en toegang te hebben tot macht, met als eindresultaat machteloosheid. Dit alles leidt tot sociale en economische discriminatie en verpaupering. Dit alles berooft de samenleving van de prestaties van vele bewaarde en creatieve personen die nodig zijn om grote en ingewikkelde problemen aan te pakken. Dit alles leidt tot persoonlijke vervreemding, wanhoop, vijandigheid en normloosheid. Om dit alles op te heffen, is de mobilisering en toewijding van velen van ons nodig ten einde onze huidige nationale prioriteiten en politieke procedures, overheids- en privé-instellingen en maatschappelijke gedragslijnen en theorieën te wijzigen.

Vooroordelen wat betreft ouderdom infecteren en doordrenken onze gehele westerse samenleving. Zij tasten ons, de ouderen, aan als wij onszelf en onze grijze haren verwerpen, als we liegen over onze leeftijd, als we uitgebreide voorzorgen nemen om te voorkomen dat wij zelfs maar erkennen dat we oud worden.

Over het „bejaard” genoemd worden

Wij oude mensen slikken allerlei wat ik beschouw als zeer vernederende uitdrukkingen. De eufemismen zijn in werkelijkheid beledigingen. Wij spreken niet meer over diverse woorden die een rasaanduiding weergeven. Als we dat doen, zullen allerlei mensen ons corrigeren. En als je dat op de radio of TV doet, wordt het weggewist. Maar wij zijn geen „bejaarden”, wij zijn *oud*. Ik denk dat wij een nieuw soort taal nodig hebben en ik denk dat wij onszelf moeten beschermen tegen het soort taal dat in onze samenleving en in de media gebruikt wordt. Ik vind dat wij het woord „ouderdom” meer moeten gebruiken. Het moet een nieuwe betekenis krijgen en aan kracht winnen.

Het vergrijzen van de wereld

Momenteel zijn er in Amerika ongeveer 24 miljoen mensen van 65 jaar en ouder, en meer dan 31 miljoen mensen van boven de 60 en het is een voorzichtige schatting dat tegen het jaar 2020 er meer ouderen dan jongeren zullen zijn en dat wij dan misschien tussen de 40 en 50 miljoen mensen zullen hebben die oud zijn. Dit is een wereldwijd verschijnsel. Men zou kunnen zeggen dat dit het vergrijzen

van de wereld is. In 1970 waren er op de wereldbevolking 291 miljoen mensen boven de 65 jaar en men schat dat tegen het jaar 2000 dat aantal meer dan verdubbeld zal zijn; dat er dan 585 miljoen zullen zijn volgens de huidige prognose. Dat is over minder dan 25 jaar!

De sprookjes over oud worden

Er bestaan bepaalde sprookjes die door deze samenleving opgedrongen worden.

1) „Ouderdom is een ziekte” — een pathologische, afschuwelijke toestand die zelfs nog weerzinwekkender is dan geslachtsziekte.

2) „Ouderdom heeft geen verstand”. Ontwikkeling is voor jonge mensen, zeggen wij. „Je kunt een oud mens geen nieuwe kunstjes leren”. „Ontwikkeling is voor kinderen”, en „Wat denken die oude mensen wel... teruggaan naar school?” Er zijn allerlei onderwijsmogelijkheden waarvan slechts weinigen in verhouding tot ons aantal gebruik maken. En ik vind dat wij zeer nauwkeurig moeten onderzoeken waarom men dat niet doet.

3) „Ouderdom is geslachtloos”. Volwassen kinderen hebben een hersenspoeling ondergaan door dit sprookje. „Moeder, op uw leeftijd — nee maar, het idee alleen al — ’t is belachelijk!” „Opa, — nee toch!” Wij krijgen deze reacties in plaats van dat men zich medeverheugt over het feit dat die golf van menselijkheid kan bestaan, het reiken naar een ander voor steun en liefde en achting. Wij zijn ook geherenspoeld als wij denken dat seks niet voor ons is. Maar ik hier zeg u dat dat wel zo is.

4) „Ouderdom is nutteloos”. Wij maken alle dingen zodanig dat ze snel verslijten. Er worden geen dingen meer gemaakt die lang meegaan. Wij maken de dingen zo, dat ze versleten zijn voor ze betaald zijn. En die zelfde soort snelle slijtage besmet ook mensen.

Het sprookje van de nuttelosheid van oude mensen brengt ons er toe geheel de betekenis van werk en amusement in onze samenleving op zijn waarde te toetsen. Het afschaffen van verplicht met pensioen gaan, is slechts een begin — het is niet het antwoord en het is niet de uiteindelijke oplossing. Ik speel met de gedachte dat er een geheel nieuwe opvatting over werken, flexibel werken, kan zijn; dat teams van mensen een taak kunnen hebben; dat een echtpaar een baan zou kunnen delen en het onderhoud van een huis en een bepaalde maatschappelijke verantwoordelijk-

heid zou kunnen delen. Maar niet al onze momenten van wakker zijn en al onze energie moeten uitsluitend ge-wijd worden aan het verdienen van ons brood en onszelf in leven houden. Er moet een bepaalde ontspanning zijn, er zou sabbatsverlof moeten zijn, er zouden langere vakanties moeten zijn — allerlei flexibele regelingen. Dit zegt iets zeer radicaals tegen vak-bonden en ondernemingen en de aca-demische instellingen, die hun geleer-den op de schroothoop gooien.

5) „Ouderdom is machteloos”. Wij zijn er door de samenleving toe ge-bracht het imago te aanvaarden dat de samenleving ons heeft gegeven; om onszelf uit elke nuttige functie terug te trekken. Vrouwen zoals ik zeggen vaak: „Tja, dat kan ik niet meer, want ik ben maar een oude vrouw. Ik heb mijn tijd gehad. Laat iemand an-ders het voor de verandering maar eens doen”. Hoe vaak heeft u dat niet gehoord? „Ik heb nu mijn rust ver-diend en ga me amuseren en het ervan nemen”. De alomtegenwoordigheid van bingo, sjoelen en de ontwikkeling van wanhopig smakeloze vaardighe-den tonen allemaal aan hoe algemeen verbreid deze mythe van machteloos-heid is.

Sommige mensen zijn aan het orga-niseren geslagen en er worden nieuwe programma's ontwikkeld. Maar we zijn zo intens geconditioneerd dat het een enorme verandering van houding en heroriëntatie vereist om het feit te aanvaarden dat we inderdaad nog iets kunnen bijdragen. Voor ons als groep kan juist de vermindering van onze vermogens en zwakheden en klachten en kwalen de doorslaggevende factor voor verandering zijn.

Scheiding naar ouderdom

Het leven is een doorlopend gebeuren, maar wij verdelen het in kleine seg-menten. Wij moeten naar het volledige verloop van het menselijk bestaan kijken ten einde ons te richten op het vraagstuk van de scheiding naar ou-derdom. Er is veel onderzoek gedaan op grond waarvan gezegd wordt dat oude mensen er de voorkeur aan ge-ven tussen andere oude mensen te wo-nen. Maar er is geen onderzoek ver-richt om een andere mentaliteit aan te tonen, of om de deur te openen voor een keuzemogelijkheid of zelfs maar te denken in termen van leef-tijdsintegratie wat wonen betreft.

De „Leisure Worlds” („Vrijetijds Werelden” — speciale woongemeen-schappen voor oude mensen in Zuid-Californië) schieten overal als padde-stoelen uit de grond en mensen kopen zich in omdat ze bang zijn om in hun

eigen huis te blijven wonen. Ze kun-nen geen hypotheek meer krijgen om hun huizen te onderhouden en er is geen alternatief voor het naar leeftijd gescheiden wonen. Het is moeilijk om eraan te ontkomen. Maar het is ook iets dat ontzettend vervreemdt. Een van die woongemeenschappen die ik bezocht heb, heeft een gracht rond-om. De bewakingsdienst laat je erin en eruit en er is een hek met prikkel-draad omheen. Het is een zieke men-taliteit.

Ik zou, in plaats van naar leeftijd gescheiden behuizing, willen dat er wat overheidsgeld beschikbaar werd gesteld voor behuizing voor gemengde leeftijdsgroepen, die op een coöperatie basis wordt geleid. Naarmate zich door demografische veranderingen minder studenten melden voor de universiteiten, staan er kamers in de studentenhuizen leeg. Ik zou het pret-tig vinden als die lege kamers bevolkt zouden worden door een nieuwe groep mensen, oud en jong, samen levend en lerend.

Een groep in Boston kreeg een be-scheiden schenking van een stichting en door druk uit te oefenen was zij in staat de banken ertoe te bewegen hun geld te lenen om een groep verwaar-loosde en beschadigde oude huizen te kopen. Ze maakten ze weer bewoonbaar en beheren ze op een coöperatie basis, bevolkt door een mengeling van oude en jonge mensen.

Als wij blijven bij de naar leeftijd gescheiden behuizing die we thans hebben, en voort blijven gaan met oude mensen in hoge flats op te stape-len en in de privé-sector doorgaan met het bouwen van steeds luxueuzere woon- en leefgemeenschappen voor gepensioneerden, wat is dan de toe-komst van onze samenleving?

Krediet

De bankinstellingen in Amerika hou-den zich nog steeds aan het oude marktonderzoek dat ook de media motiveert: het geloof dat geld alleen beschikbaar is voor mensen in de leef-tijd van 18 tot 49 jaar, zij die de con-sumenten zijn. En ik beweer dat dat marktonderzoek ongeveer 20 jaar achterloopt. Er zijn recentere aanwij-zingen dat oude mensen een groter bestanddeel besteedbaar inkomen hebben dan jonge mensen. Dat mag vreemd lijken, maar wij zijn zuinig ge-weest en hebben gespaard en wij weten hoe we rond moeten komen. Jonge mensen zitten vast aan de hypo-theek op hun huis. Ze zitten vast aan de volgende aanbetaling op hun auto. Alles wat ze bezitten is beleend. En de banken en financieringsinstellingen

Vooroordelen wat
betreft ouderdom
doordrenken de gehele
westerse samenleving.
Zij tasten ons aan als wij
onzelf en onze grijze
haren verwerpen, als we
uitgebreide voorzorgen
nemen om te voorkomen
dat wij erkennen dat we
oud worden.

Los Angeles Times

die geld uitlenen weten niet hoe hard ze moeten lopen om geld te lenen aan die smalle leeftijdsgroep. Maar als je eenmaal gepensioneerd bent, vergeet het dan maar. Dit beleid heeft bijge-dragen tot de verpaupering van oude buurten, want als je geen geld kan le-nen om een nieuw dak op je huis te zetten, verhuis je en het wordt onbe-woonbaar, het wordt dichtgespijkerd en gekraakt. Dit verkwistende bank-beleid moet worden uitgedaagd en veranderd.

Gezondheidszorg

Ik vindt het buitengewoon opwindend dat fijnbesnaarde geleerden en den-kers en verzekeringsdeskundigen het gezondheidssysteem, dat in wezen zie-kenzorg is, uitdagen. Het is niet alom-vattend; het is fragmentarisch, het is gespecialiseerd en het is totaal niet toereikend. Maar samen kunnen we alles omvattende gezondheidscentra opzetten. We kunnen in kleine dingen

In plaats van bezig te zijn met het genezen van deze zieke samenleving, wiegen we haar in slaap met bejaardenzorg. Wij moeten de bejaardenzorg zien zoals ze werkelijk is: novocaïne.

Los Angeles Times

uitdagen en veranderen en de weg wijzen naar grote institutionele veranderingen.

Gerontologie

Veel onderzoek op het gebied van gerontologie is in hoge mate paternalistisch geweest. De verzorgers zijn opzichters geworden en de dienstverleners hebben zichzelf van hun eigen menselijkheid afgesneden. Het is „zij” en „wij”. Veel onderzoek dat verricht is door hoogontwikkelde en goed opgeleide geleerden is *over* ons en *voor* ons, maar niet *met* ons verricht. Het aantal van ons, wij de oude mensen, dat wil dat er met hen samengewerkt wordt bij een dergelijk soort onderzoek neemt toe. Ik zie dat die gehele mentaliteit de maatschappelijke uitwerking van het ouder worden negeert; n.l. de economische en politieke aspecten die de basis zijn voor elke vorm van verandering die we ondergaan.

Seniliteit

Veel van wat wij seniliteit en geestesverwardheid noemen is geen organisch hersenletsel, maar wordt veroorzaakt door frustratie, wanhoop, een gevoel van verlies en gebrek aan zicht op de dingen die het onvermijdelijke gevolg zijn van een verlies van rolpatroon en status en plaats in de samenleving.

Veel van wat wij seniliteit noemen is het resultaat van grove veronachtzaming van de zijde van de medische stand. Ik heb gewrichtsontsteking in allebei mijn handen. Er was een tijd dat ik mijn handen verborgen hield. Nu wapper ik er mee en gebruik ze als een overdreven maatschappelijke kritiek op een medische stand die niet weet wat ze aan arthritis moet doen — en er zich niet te druk om maakt vanuit hun „Wat kunt u op uw leeftijd nog verwachten?” mentaliteit.

Iets fundamenteels en essentieels als voeding — niet ontdekte voedsel-manco's — zal leiden tot onherroepelijk hersenletsel als het niet geconstateerd en behandeld wordt. Niet gespeurde hartaanvallen (vaak pijnloos), nierontstekingen en andere kwalen zijn fysiologische oorzaken van hersenletsel. Er is maar een korte aanlooptijd tussen het mogelijk opsporen van die kwalen en het intreden van verwardheid en hersenletsel.

Bejaardenzorg

Wij moeten de bejaardenzorg zien zoals zij werkelijk is: een verdovingsmiddel zoals novocaïne. Zij verandert in werkelijkheid niets. Zij zwakt alleen de pijn, door verlies en armoede en vervreemdingen frustatie en wanhoop, wat af. Zij maakt alles een beetje gemakkelijker en ontheft de samenleving van schuld. In plaats van bezig te zijn met het genezen van deze zieke samenleving, wiegen we haar in slaap met bejaardenzorg. He-las waren de verkeerd gerichte pogingen van velen van mijn leeftijdsgenoten slechts uit op meer zorg.

Over de jeugd

Er bestaat een nieuw bewustzijn bij de jeugd. Zij heeft behoefte aan modellen om zich naar te vormen. Ze beseffen dat het ons en hun allemaal aangaat. Dat opgroeien even moeilijk en even gecompliceerd is als oud worden. En dat hetzelfde vooroordeel tegen ouderdom, wat van oud zijn een afschrikwekkend eenzaam iets maakt, ook van opgroeien in een op de jeugd gerichte samenleving een tamelijk tragische aangelegenheid maakt.

Ik zou graag zien dat wij oude men-

sen en de jongeren die met ons samenwerken, de voorvechters konden zijn voor de mensen die klem zitten in de jaren van carrière maken daartussen. Je kunt zelden veranderingen invoeren zonder je baan en je gezin in gevaar te brengen. Maar wij die oud zijn kunnen door het nemen van risico's alles winnen. En ik beschouw ons in deze gevaarlijke nieuwe wereld, als diegenen die risico's nemen en veranderingen aanzwengelen, als diegenen die onzinnige dingen durven denken over een nieuwe samenleving — als diegenen die nieuwe modellen durven te ontwerpen voor onze intermenselijke relaties. Ik vind ook dat wij kleine werkmodellen kunnen ontwikkelen die het systeem uitdagen.

Grijze Macht betekent niet het gebruiken van ons groot aantal en ons toenemend politiek bewustzijn uitsluitend ten bate van ons eigenbelang, of om alleen maar weer een groep op te bouwen die voor zichzelf bezig is. Dat komt zeer ongepast voor als men bezig is zichzelf klaar te maken om voor zijn Schepper te verschijnen. Als u verantwoordelijk wordt gesteld voor het beheer over uw leven voor u sterft, lijkt het mij dat u boven uw eigen behoeften uit moet stijgen.

Een van de eerste dingen die moet gebeuren lijkt mij het sluiten van de rijen tussen de ouderen en de jongeren. Het sluiten van de rijen tussen de rijken en de armen is een van de andere dingen. (Oude mensen die rijk zijn, worden zelden als oud beschouwd. Er bestaat een subtiel klasse-onderscheid dat de rijke oude mens van de arme oude mens onderscheidt en zelfs van de oude mens uit de middenklasse — want de middenklasse wordt op haar oude dag bijna-arm).

Wij moeten onze instelling veranderen en onszelf bevrijden van het soort wreedheid dat het leven voor ons allemaal zo gecompliceerd maakt; een nieuw bewustzijn van onszelf en onze bijdrage ontwikkelen, maar ook een publiek bewustzijn. De herinnering aan het verleden — de pijn ervan, de angst, de wanhoop, de triomf en de schoonheid — kan voor de samenleving en voor elk van onsen een nieuwe bron van innerlijke kracht zijn, evenals een politiek instrument. Ik heb tot vele oudere toehoorders gezegd: „Denk aan het verleden, aan de onderdrukking, het harde werk, het zwoegen en laat u dat doen denken aan de maatschappelijke rechtvaardigheid die onze samenleving nu terzijde schuift. Verlies nooit uit het oog wat rechtvaardigheid is. En rechtvaardigheid gekoppeld aan barmhartigheid kan deze samenleving veranderen.” □

ICOON SUPRÈME?

DE LIJKWADE VAN TURIJN

door Lawson Briggs

„Ik hoop dat het u duidelijk is,” zo zei destijds de redacteur van het tijdschrift *Scientific American*, „dat ons blad in andere handen is overgegaan en dat wij vandaag de dag dat artikel nóóit zouden hebben geplaatst. Want het was volslagen onzin.”

De man doelde op een artikel in het maartnummer 1937 van *Scientific American*, dat handelde over de lijkwade van Turijn, waarvan velen geloven dat het de wade is waarmee het lichaam van Christus werd bedekt nadat het van het kruishout was genomen om te worden begraven.

Er bestaan zeer felle en dogmatische meningen over deze kwestie. Gaat het hier om een wonder? Is het een vervalsing? Is het echt? Voor wat de gelovigen betreft: protestanten zijn over het algemeen geneigd zich sceptisch op te stellen; moderne katholieken geloven erin. Niet-kerkelijke geleerden met hun eigen dogma van „eerst bewijzen”, beschouwen het vrijwel unaniem als een religieuze falsificatie.

Maar Robert Wilcox, oud-redacteur religie van het dagblad *Miami News*, kwam tot de conclusie dat deze relikwie echt is. Zijn in 1977 uitgekomen boek *Shroud* (Lijkwade) deed de eeuwenoude discussie over de authenticiteit van de wade weer opblaaien.

In den beginne?

Wonderlijk genoeg was het een rooms-katholieke bisschop die als eerste de lijkwade als bedrog kenschetste. Toen in

het jaar 1356 de 4.36 bij 1.10 meter grote doek in het kerkje van Lirey in Midden-Frankrijk werd tentoongesteld — de eerste maal in de geschiedenis dat van het bestaan ervan gewag werd gemaakt — was het weldra onderwerp van een uitvoerige schriftelijke klacht, die Henri d'Arcis, bisschop van Troyes, aan de Paus richtte. Bisschop Henri beweerde dat de kanunniken van Lirey „valselijk en bedriegelijk — verteerd door de hartstocht der begeerte en allerminst uit devote overwegingen — voor hun kerk een doek hadden bemachtigd, die op sluwe wijze was beschilderd, waarbij door een behendige mensenhand de dubbele afbeelding van een mens, te weten de voor- en achterzijde, was aangebracht, terwijl zij valselijk verklaarden dat dit de oorspronkelijke lijkwade zou zijn, waarin onze Heiland Jezus Christus was gewikkeld toen Hij in het graf werd gelegd.”

De werkelijke schilder van deze afbeelding, zo ging de

bisschop verder, was door een van zijn voorgangers ontmaskerd toen hij voor deze bisschop werd geroepen. De man had toen openhartig bekend dat de afbeelding op de doek „een produkt van menselijke vaardigheid, en niet door een wonder tot stand gekomen of overgeleverd was” (Ian Wilson in *The Turin Shroud* p. 230).

De eerlijkheid gebiedt echter te zeggen dat moderne onderzoekers van de wade en de daarop voorkomende afbeelding, geen verfsporen hebben kunnen ontdekken; niet aan de oppervlakte en evenmin in de vezels. De oorsprong van

de zwak gekleurde tekeningen dient derhalve elders te worden gezocht. Zo werd b.v. in het artikel in *Scientific American* uit 1937 het volgende verklaard: „Ook is thans vastgesteld dat er geen bloedsporen op de lijkwade te vinden zijn die in een dusdanige staat verkeren dat ze nog altijd de samenstelling van het bloed verraden. Zonder twijfel zijn de beide afbeeldingen op de lijkwade de afdrukken van een menselijk lichaam... kennelijk dat van iemand die was gekruisigd.”

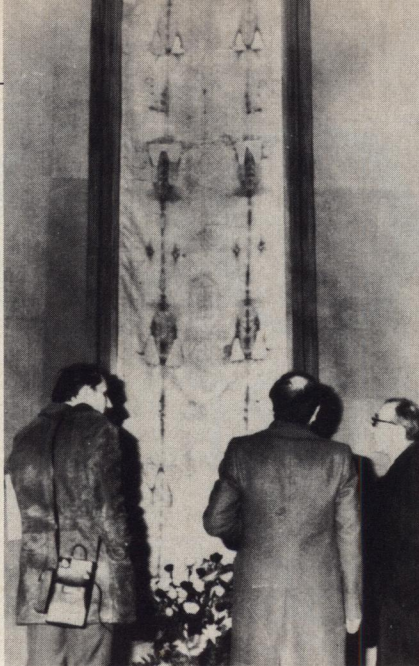
Maar ook hier leert modern onderzoek iets totaal anders. Een commissie van wetenschappelijke onderzoekers, benoemd door het diocees Turijn rapporteerde in 1976 dat de gebruikte kleurstof géén bloed scheen te zijn, want er was niets van tot in de vezels doorgedrongen; er was geen korstvorming aan de oppervlakte en ook kreeg men geen reacties bij proeven met benzidine.

Volgens Wilcox (p. 45) hebben eenentwintig Pausen — van Sixtus V in de jaren 1470 tot Paus Paulus VI in de jaren 1970 — hun vertrouwen in de echtheid van de lijkwade uitgesproken. Paus Paulus VI sprak zelfs van „de belangrijkste relikwie uit de geschiedenis van het christendom” (Uit het tijdschrift *U.S. Catholic* van mei 1978, p. 48). Vele kerkgeleerden hebben persoonlijk eveneens verklaard overtuigd te zijn van de echtheid. Niettemin is er zelfs vandaag nog „een sterke anti-lijkwade groepering binnen de kerk, en de kerk heeft zich van een officieel oordeel onthouden” (*ibid.*).

Hoe de lijkwade eruitziet

Wie thans de lijkwade in werkelijkheid ziet, bemerkt dat het linnen ivoorkeurig, bijna geel is geworden. Men ziet de flauwe, levensgrote, dubbele afbeelding van een menselijke gestalte alsof de wade onder en over het lichaam van een mens was gedrapeerd en men de wade aldus met voor- en achterzijde in aanraking had laten komen. De doek heeft enigermate de kenmerken van een fotonegatief aangenomen. Donkerder getinte partijen schijnen enkel door plooiën te zijn veroorzaakt. De meest opvallende verkleuringen waren die van schroei- en vochtvlekken, veroorzaakt toen in 1532 de zilveren relikwie-schrijn tijdens een brand in een gebouw was gaan smelten. Zelfs vertoont een der hoeken een brandgat.

Ondanks dit alles maakt de wade een bijzonder frisse indruk; maar nochtans zijn de omtrekken van een

DE LIJKWADE VAN TURIJN in haar volle lengte.

Wide World

mens tamelijk onduidelijk. De wade ziet er echt niet zo uit als op de foto's met hun veel sterkere contrastwerking, een netwerk van licht en donker, veranderd, versterkt dan wel geaccentueerd door de moderne fotokunst. Veeleer vertoont de stof slechts wazige contouren, die onmerkbaar in de kleur van het linnen overgaan. „Hoe scherper men haar [bedoeld wordt de afbeelding] tracht te bekijken, des te meer vermelt ze als in een mist... Behalve wanneer men de doek op een afstand bekijkt, is de afbeelding uiterst moeilijk te onderscheiden” (Wilcox, p. 9).

Men heeft de contouren omschreven als karmijnrood, karmijn-paars of karmijn-roestkleurig. Maar flets bruin of sepia komt er dichterbij, ofschoon van de als bloedvlekken aangeduide smetten wordt beweerd dat die een rode tint hebben. Sommigen zeggen dat ze zwakke bloedsporen hebben gezien, zelfs beneden het hoofdhaar — dat zouden de verwondingen zijn geweest toen de doornenkroon met geweld op Christus' hoofd werd gedrukt — en wel honderd wondtekeningen over het gehele lichaam, die ze toeschrijven aan de geseling Hem door de Romeinse lictor toegediend.

Wat het mysterie van de afbeelding op de lijkwade nog vergroot, is het feit dat de lichte en donkere partijen ervan werkelijk een spiegelbeeld vormen, in de zin van een fotonegatief. Hoe kan een, doet er niet toe welke, vervalser uit de 14de eeuw zonder ooit

een negatief te hebben gezien (want fotonegatieven zijn een uitvinding van de 19de eeuw), hebben geweten hoe hij schaduwen moest „omkeren”? Of weten hoe het beeld er moest uitzien nadat zo iets was gebeurd?

Dit is slechts een van vele bewijsstukken die vele onderzoekers tot de conclusie hebben gebracht dat de afbeelding op de lijkwade alleen maar het gevolg kan zijn van de innige aanraking met een menselijk lichaam, en dan waarschijnlijk van iemand die was gekruisigd. Maar: wiens lichaam? En ook: waar en wanneer? Dit alles blijft een mysterie, en de oorzaak van een aanhoudende controverse.

Hoe kwam de afbeelding tot stand?

Er zijn nog andere doeken gevonden, in Egyptische graven, alsook enige lijkwaden van „bekende martelaren” (Wilson, p. 210), die zwakke afdrukken vertoonden van uitstekende delen van het gezicht of de rug van het lijk waarmee ze waren begraven. Maar niet één daarvan heeft ook maar iets wat een duidelijke afbeelding kan worden genoemd. Deze doeken vertonen ook ontbindingsvlekken van rotte vlees in plaats van een „fotografische weergave” te zijn, aldus Wilcox (p. 54 en 117). Waren andere „heilige lijkwaden” zoals die welke zijn tentoongesteld in de kerk van Cadouin in de Périgord en in de Sainte Chapelle te Parijs, uitzonderlijk goede voorbeelden van dit soort, al deed de lijkwade van Turijn hen alle in het niet verzinken?

Pogingen om de zogenaamde afdruk van het gezicht van een lijk na te maken met behulp van rood kalkpoeder en een doek werden een mislukking. Men bereikte weliswaar een „negatief”, maar „ogen, wangen en mond zaten te laag, en de neus was platgedrukt. Op z'n best werd het een karikatuur, volkomen anders dan het precieze, regelmatig gevormde gezicht op de lijkwade” (Wilcox p. 64).

Kan een chemische reactie van bij de begrafenissen gebruikte specerijen en de ammoniak van het lichaam (vooral wanneer dit ongevassen was begraven) een dergelijk beeld hebben doen ontstaan?

In het artikel in *Scientific American* uit 1937 schreef Paul Vignon: „Ik was in staat vast te stellen welke dampen op de doek hadden ingewerkt: vochtige ammoniakdampen, ontstaan door de fermentatie (gistingsproces) van ureum, die bijzon-

De vroege kerk en beelden

De eerste christenen bezaten geen beeltenis van Christus. Ze waren joden en als zodanig mochten ze geen gesneden beelden bezitten, zeker niet wanneer die op enigerlei wijze met de godsdienst te maken hadden. Want het gebruiken van een beeld van ongeacht welke aard bij het belijden van hun godsdienst werd hun door het tweede gebod verboden.

Het milieu waarin zij leefden verhoogte voor joden zowel als voor christenen in de eerste eeuw de afkeer van beelden. Zo schrijft de *Encyclopaedia Britannica* 11e druk onder het hoofd „Iconoclasten” (beeldstormers): „Er is geen twijfel mogelijk dat de vroegste christenen één waren in hun afwijzing van heidense beelden-diensten en van de vele gebruiken — waaronder ook immorele — die daarmee gepaard gingen. Een vorm van beeldendienst die in het Nieuwe Testament in het bijzonder werd veroordeeld, was de aanbidding van de beelden der regerende keizers. Ook is het tamelijk zeker — al zou het om geen andere reden zijn dan het jodisme, de onbekendheid en de armoede van de vroege bekeerlingen tot het christendom — dat de in hun bedehuizen

aanwezige kunstwerken aanvankelijk nooit groot in aantal kunnen zijn geweest.”

Aldus de christelijke opvatting van voor 300. En elke kunstuiting waarin beelden waren verwerkt, dient te worden toegeschreven aan de bekering van niet-joden tot het christendom.

„Het was de gebruikelijke beschuldiging aan het adres van joden en christenen dat ze 'geen altaren, geen tempels, geen gewijde beelden' hadden (Min. Fel. Oct c.10), dat 'ze geen beeld of gelijkenis van enigerlei godheid opstelden' (zie Arnob. Adv. Gent vi. 1; evenals Celsus); en deze beschuldiging werd nimmer weersproken; integendeel, Origenes ging er zelfs prat op (c. Celsus, bk. 7, p. 386)” (*ibid.*).

Nog in de vierde eeuw schreef Eusebius „in antwoord op het verzoek van Constantia, de zuster van Constantijn, haar een beeltenis van Christus te bezorgen, dat het in strijd met de wet was afbeeldingen te bezitten die pretendeerden de Verlosser weer te geven, hetzij naar zijn goddelijke dan wel naar zijn menselijke natuur. Hij voegde er nog aan toe dat hij zelfs, ten einde elk verwijt van afgoderij te ont-

gaan, een hooggeplaatste vriendin de beeltenissen van Paulus en Christus die ze bezat, had afgenomen” (*ibid.*).

Eusebius schreef Constantia als volgt: „Gij hebt geschreven over een zogenaamde gelijkenis van Christus... welke en wat voor soort gelijkenis van Christus bestaat er?... Dergelijke beeltenissen worden door het tweede gebod verboden. Ze mogen niet in kerken worden opgesteld en zijn onder christenen verboden.”

Dit was de oorspronkelijke lering van de katholieke kerk in haar beginperiode. Maar weldra was het christendom hard bezig haar oorspronkelijke beginsel overboord te zetten!

Lezen we verder in de *Encyclopaedia Britannica*: „In dezelfde geest vertelt Epiphanius [vijfde eeuw] in een brief aan Johannes, bisschop van Jeruzalem, hoe hij in een kerk te Anablatha, niet ver van Bethel, een voorhang had ontdekt beschilderd met de beeltenis van 'Christus of een andere heilige'; hij had dat doek omlaag gekrukt en bevolen het voor de begrafenis van een bedelaar te gebruiken.”

Tegen het einde van de zesde eeuw was de strijd echter verloren. □

der overvloedig in het zweet voorkomt als gevolg van lichamelijke marteling en koorts. Ook stelden we vast dat de dampen hadden gereageerd op aloëstoffen, die over de doek waren verspreid en deze gevoelig maakten voor de inwerking van de dampen. Foto's van details leren dat het hier aloëstoffen in poedervorm betrof.” Maar andere geleerden zijn er niet in geslaagd dergelijke dogmatisch verkondigde resultaten te verifiëren.

Van meer recente datum is een experiment waarbij een hand in een handschoen werd gestoken waarin zich aloëstoffen, olie en ammoniak bevonden. Dit had inderdaad tot gevolg dat er afdrucken van de hand op de binnenkant van de handschoen ontstonden (Wilcox p. 16, 66, 95). Maar het enige wat men naar aanleiding hiervan kon verklaren was dat men aldus bruine vlekken op de stof kon maken, maar dat zelfs in een nauwsluitend omhulsel als een handschoen, geen perfecte afdruk kon worden bereikt.

Er bleef toen nog maar één theorie over: „een plotselinge uitstraling van het lichaam van onze Heer op het moment van zijn herrijzenis” (Wilcox, p. 119).

Dit is de „verschroeïngstheorie”, die een vergelijking oproept met de beelden die in Hirosjima achterbleven na de eerste atoombom, die terwijl hij de lichamen van zijn slachtoffers als het ware oploste, tezelfdertijd hun schaduwen voor altijd in de betonnen bestrating etste. Maar natuurlijk is deze theorie een cirkelredenering: ze gaat ervan uit dat hetgeen bewezen moet worden juist is, en gebruikt dan de theorie als een stuk bewijsmateriaal. Bovendien is er geen enkel bewijs dat een plotselinge felle uitstraling *beter* in staat is gedetailleerde afbeeldingen van wonden, bloedstromen, haar en baard te produceren alsmede een *nauwkeurige* afbeelding van een drie-dimensionaal lichaam op een vlak stuk linnen te veroorzaken, dan op een van de andere geopperde manieren het geval is.

Op zoek naar een verleden

„Ik ben ervan overtuigd dat dit de lijkwade is die Jezus Christus bedekte na zijn kruisiging.” Aldus dr. Max Frei van de Universiteit van Zürich na proeven met en een analyse van stuifmeelkorrels in de stof van de lijkwade.

„Mijn analyse van de stuifmeelkorrels is onder de elektronenmicroscop zonder de geringste twijfel bevestigd... Ik heb uit de lijkwade meer dan een dozijn stuifmeelkorrels gehaald die afkomstig zijn van planten die in Jeruzalem en in de daar omheen liggende woestijnen groeien. Die planten groeien uitsluitend in het Midden-Oosten,” zo zegt hij.

„Het stuifmeel dat het meest op de lijkwade werd gevonden, is identiek aan dat, hetwelk het meest in de omgeving van het Meer van Tiberias, in Israël wordt aangetroffen” (*National Enquirer*, 29 Nov. 1977).

Maar aangenomen dat het stuifmeel bewijst dat de lijkwade vroeger

in Palestina is geweest, dan hoeft er toch niet noodzakelijkerwijs een verband met Christus te zijn, want dr. Frei ontdekte óók stuifmeel, dat afkomstig is uit het zuidoosten van Turkije! Misschien biedt deze ontdekking steun aan de theorie van Ian Wilcox dat de Tempelridders de lijkwade in Constantinopel wisten te bemachtigen en deze naar het Heilige Land brachten alvorens hem mee naar Frankrijk te nemen. Wilson poneert de stelling dat de lijkwade geen andere is dan de beroemde *Mandylyon* (in het Arabisch betekent dit „servet” of „zakdoek”) die van Constantinopel naar Edessa — een plaats in het Oosten van Turkije — werd gebracht.

De byzantijnse connectie

Vijftig jaar voor de lijkwade haar intrede in de geschiedenis deed — en wel als bezit van Godfried van Charnay en de kerk van Lirey — leefde er een andere Godfried van Charny. Waarschijnlijk was deze Godfried geen familie van de eerste, al menen sommige onderzoekers van wel. Deze man nu was een beroemd ridder van de Orde der Tempeliers, en hij werd door Koning Philips de Schone van Frankrijk beschuldigd van geheime „afgoderij”, en wel aanbedding van een hoofd zonder lichaam — daarmee werd de afbeelding op de lijkwade bedoeld, zegt Wilson — en hij werd gemarteld. Hij bleef echter ontkennen dat er een of ander afgodsbeeld bestond.

In 1204 hadden de Tempeliers Constantinopel (het toenmalige Byzantium) geplunderd, een plaats die als hoofdstad van het byzantijns imperium en centrum van het godsdienstig leven volgepropt was met ontelbare relikwieën en iconen. Onder deze relikwieën, zo zeggen bestaande kronieken, bevond zich er een dat de grafdoek van Christus werd genoemd en waarop blijkbaar een levensgrote afbeelding voorkwam; en ook was daarbij de beroemde doek van Edessa, de *Mandylyon*, die in 944 n. Chr. met geweld van de mohammedaanse heerser van deze stad was ontroofd. Beide doeken waren na de plundering van Constantinopel spoorloos verdwenen; het is mogelijk dat ze door de Tempeliers naar Palestina zijn gebracht, waar deze ridders hun hoofdkwartier hadden.

Ian Wilson nu wil dat er hier in werkelijkheid sprake was van één en dezelfde doek en dat deze uiteindelijk de lijkwade van Turijn is geworden.

Hij doet de aanwezigheid van twee doeken af met de veronderstelling van een kopie van het origineel. Er bestond in Byzantium een bloeiende industrie voor het maken van afbeeldingen van „Christus” op linnen en andere materialen. Van vele daarvan, zoals de *Mandylyon*, werd beweerd dat ze op wonderbaarlijke wijze door God waren gecreëerd.

De moeilijkheid met Wilsons theorie is dat de afbeelding uit Edessa nauwkeurig is beschreven als *uitsluitend van het gelaat*, dat is verschenen op een handdoek, of veronica zweetdoek, terwijl de lijkwade van Turijn een gestalte ten voeten uit vertoont. Wilson veronderstelt nu dat de lijkwade altijd zodanig opgevouwen is geweest dat alleen het gezicht te zien was.

Hoe het ook zij, de afdruk op de lijkwade van Turijn is die van een lang, bedroefd gezicht met lang haar. Een medewerker van het Londense tijdschrift *Tablet* werd er tot deze uitslating door gebracht: „De eerste gedachte die zich opdringt is: Maar wat lijkt deze afbeelding van Christus bijzonder sterk op de Christus van ettelijke oude meesters [schilders uit de vijfde eeuw en later]” (Wilcox, p. 26).

Hoe vroegere afbeeldingen er uitzagen

Achter deze opmerking steekt meer dan men meteen zou denken.

De oudste afbeeldingen van Christus zijn muurschilderingen in de catacomben van Rome. De meeste daarvan dateren uit de tweede en derde eeuw onzer jaartelling. Het was in strijd met wat de Kerk leerde om dergelijke afbeeldingen te hebben. (Zie het artikel *De vroege Kerk en beelden*.) Wat overigens niet wegneemt dat degenen die deze schilderingen maakten — niet meer dan zo'n honderd jaar na de tijd van de apostelen — ongetwijfeld mensen hebben gekend die wisten hoe Christus er had uitgezien, een kennis die door zijn generatie mondeling moet zijn doorgegeven. „... Er bestaat een weergave van de opwekking van Lazarus, waarop Christus staat... jong en baardeloos, met kort geknipt haar en grote ogen... Ofschoon nog maar nauwelijks te onderscheiden, is deze afbeelding van het allerhoogste belang omdat het de oudste beeltenis van Jezus is die bewaard is gebleven.” (Roderic Dunkerley in zijn boek *Beyond the gospels*, p. 57).

In al deze vroege afbeeldingen „is

Hij vrijwel onveranderlijk jongensachtig... Hij heeft kortgeknipt haar” (Frederic William Farra in *The Life of Christ as Represented in Art*, 1894, p. 43). Kort haar was in de dagen van Christus de overheersende mode voor mannen in de vergriekste gebieden rondom het oostelijk deel van de Middellandse Zee, dus ook in Palestina.

Edessa was niet vergriekst

Tot de vergriekste gebieden rond het oostelijk deel van de Middellandse Zee behoorde ook Palestina. In deze streken droegen de mannen het haar kort. De apostel Paulus herinnerde aan dit feit toen hij aan de Grieken (Hellenen) van Corinthe schreef: „Leert de natuur zelf u niet, dat, indien een man lang haar draagt, dit een schande voor hem is?” (1 Cor. 11:14). Maar Edessa lag aan gene zijde van de rivier de Eufraat — in het gebied van de oude Assyriërs, waar lang haar voor een man als iets edels werd beschouwd. Lang nadat de Perzen het Assyrische rijk hadden veroverd — en tot de tijd van het christendom — was het nog altijd zo gesteld dat „de bevolking van Edessa overwegend semitisch was en meer verwantschap met haar Iraanse dan met haar vergriekste westerse burens vertoonde” (*Oxford Classical Dictionary*, 2de druk, „Edessa”).

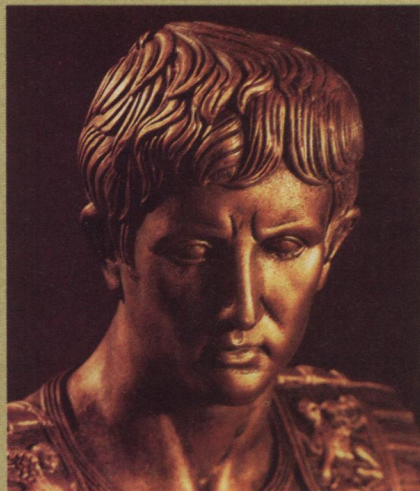
Ander geschilderd bewijsmateriaal dat in de omgeving van Palestina werd gevonden, stemt overeen met dat uit Rome. „Verwezen moge worden naar een andere afbeelding van Christus, daterend uit het begin van de derde eeuw. Deze werd ontdekt op de muur van een huiskapel in Dura-Europos in de Syrische woestijn, toen daar in de jaren 1931-'32 door de Yale Universiteit en de Franse Academie voor Inscripties en Brieven opgravingen werden verricht... Ook hier wordt Hij jong afgebeeld, zonder baard en in de gewone kledij van die tijd... Pas in de vierde eeuw verschijnt het vertrouwde, baardige gelaat” (Dunkerley, p. 58).

„Gedurende de eerste 400 jaar onzer jaartelling is er waarschijnlijk geen enkele afbeelding van Christus gemaakt waarop Hij een baard draagt, noch als een afgetobde, verslagen lijder” (Farrar p. 52).

Er zouden bijna 400 jaren verlopen eer de „Christus” ontstond zoals die ons wordt voorgehouden en zoals Hij op de lijkwade te zien is! Dit is een valse Christus, niet de Christus uit de bijbel. (Zie het artikel *Kon Jezus uit de bijbel haar hebben gehad?*)

Kon Jezus lang haar hebben gehad?

De lijkwade van Turijn vertoont de beeltenis van een persoon met lang golvend haar en een baard. Ofschoon bekend is dat de Romeinen gladgeschoren waren terwijl in de tijd van het Nieuwe Testament een baard en lang haar heus niet typisch joods waren, hebben nochtans sommigen geprobeerd een bewijs voor de echtheid van bedoelde relikwie aan

Julius Caesar

te dragen door te stellen dat van de afdruk op het linnen: „de opvallendste joodse trek van het slachtoffer was de lange haardos die aan de achterzijde van het hoofd te zien was en die bijna tot op de schouderbladen reikte... daarbij onmiskenbaar de indruk van een losgemaakte vlecht gevend. Er bestaat een studie die aantoonst dat dit in de oudheid voor de joodse mannen de meest algemene haardracht was” (New York, *Daily News*, 24 maart 1978).

Hoe luiden nu de feiten voor wat betreft de haardracht van de joden in de eerste eeuw onzer jaartelling?

Let vooral op Ezechiël 44:20: „Ook zullen zij [de priesters] hun hoofd-

haar niet scheren noch het hoofdhaar vrij laten groeien.” In de Romeinse tijd specificeerde de *Talmud* (*Ta’anith* 17a) dat het haar van een priester elke 30 dagen geknipt moest worden en (*Sanh*, 22b) dat het kapsel „juliaans” behoorde te zijn, dat wil zeggen: kort zoals dat van Julius Caesar (zie illustratie).

De rebel Absalom, Davids zoon, wordt voorgesteld als een voorbeeld voor mannen die het haar lang dragen (2 Sam. 14:26; 18:9). Lang haar was heidens; en daarom werden heidense goden ermee afgebeeld. De oude Assyrische koningen droegen het haar ook lang. Israël moest daarvan worden weerhouden.

Maar Nazireeërs — mensen die een speciale gelofte hadden afgelegd zich aan God te zullen wijden — droegen het haar wel degelijk lang. Kan het dan zijn dat Jezus, zoals eens Simson, heel zijn leven Nazireeër is geweest? Ware Jezus werkelijk Nazireeër geweest, dan zou Hij er totaal anders hebben uitgezien dan de gemiddelde jood. Dan zou Hij in een menigte sterk zijn opgevallen (maar lees Lukas 4:30; Joh. 8:59; 10:39). Er zou voor Hem geen noodzaak hebben bestaan dat Hij kon worden geïdentificeerd (Matth. 26:48; Markus 14:44).

Jezus deed zich kennen als iemand die wijn dronk. Maar in het hoofdstuk dat de voorschriften voor de Nazireeërs bevat, wordt elk gebruik van wijn en van alle produkten van de wijnstok verboden (Num. 6:3). Jezus was derhalve géén Nazireeër.

Paulus schreef dat „indien een man lang haar draagt, dit een schande voor hem is” (1 Cor. 11:14). En Paulus had „Jezus gezien” (1 Cor. 9:1; 15:8). Kan dan ook maar iemand zich voorstellen dat Paulus zijn Heer als schaamteloos of schandelijk zou beschouwen?

Natuurlijk niet!

is ontdekt in de plaats die thans Urfa heet, in of even vóór het jaar 544. Men zag dat dit portret hetzelfde was als een vroegere afbeelding van de Christus van de legende van Abgar.

Volgens de oorspronkelijke Abgar legende zou er een relikwie bestaan —

weliswaar geen lijkwade maar dan toch een even fantastisch en uniek artefact — welke met Christus te maken heeft. Dat was een brief, waarvan werd beweerd dat hij door de Heiland Zelf was geschreven. Eusebius, de kerkhistoricus uit de vierde eeuw, vertelt het verhaal in zijn *Historia Ecclesiastica*, Boek I, hoofdstuk XIII: „Toen dan Abgar [een andere aanduiding van Abgar] — die, met roem overladen, over de volkeren aan gene zijde van de Eufraat regeerde en die op ellendige wijze werd bezocht door een afschuwelijke, met geen menselijke middelen te genezen ziekte — dikwijls de naam Jezus hoorde noemen en van diens door allen bevestigde wonderen vernam, zond hij een koerier met een smeekbrief waarin hij Jezus verzocht hem van zijn ziekte te komen verlossen. Maar ofschoon hij [Jezus] toen niet op het verzoek inging, verwaardigde hij zich nochtans persoonlijk in een brief te antwoorden... ”

Ook hiervan bezitten wij het bewijs, in een geschreven antwoord, ontleend aan de openbare archieven van de stad Edessa, destijds onder het gezag des konings... ”

Kan een dergelijk verhaal werkelijk op waarheid berusten? Blijkbaar geloofde Eusebius dat de zogenaamde archiefstukken die hij kopieerde, echt waren. Doch tegenwoordig hechten maar weinig geleerden er enig geloof aan. En evenmin geeft het Nieuwe Testament ons enigerlei aanwijzing omtrent het bestaan van die brief.

En dan nog het volgende: „F. C. Burkitt in zijn *Early Eastern Christianity*, in 1904 uitgekomen, toont een anachronisme aan in *The Doctrine of Addai*, wat het waarschijnlijk maakt dat het Christendom pas na het jaar 150 Edessa bereikte... (Uit *The Listener* van de BBC, 11 mei 1978, p. 617).

Men moet wel vaststellen dat niet alleen het verhaal van de brief van Jezus, maar ook dat over de oorsprong van een portret van Christus op fantasie berusten, en pas lange tijd na het ontstaan van het christendom zijn verzonnen.

En op welk moment ook het christendom Edessa bereikt mag hebben, de kwaliteit van de religie aldaar is aan ernstige twijfel onderhevig. In het jaar 180 leefde er aan het hof van Abgar IX een wijsgeer, Bardesanes geheten, een bekeerling die later echter als een ketter werd beschouwd omdat hij veel meer een astrologisch fatalisme dan het evangelie onderwees!

Er waren zelfs nog meer van zulke
(Zie verder pagina 29)

Laten we de doek uit Edessa eens nader beschouwen.

De legende van Abgar

De oorspronkelijke afbeelding uit Edessa was een portret op een stuk linnen, en er wordt van gezegd dat het

„DIT ZIJN MIJN FEESTTIJDEN...”

In den beginne had God een plan. Dat plan wordt nog steeds uitgevoerd onder de actieve leiding van Jezus Christus. Elk jaar opnieuw herdenkt de Kerk van God het goddelijke plan van behoud door de inachtneming van zeven jaarlijks terugkerende heilige dagen.

door Brian Knowles en John Schroeder

In een brief aan de Gemeente Gods te Efeze zegt de apostel Paulus dat God ons „overvloedig heeft bewezen in alle wijsheid en verstand, door ons het *geheimenis* van zijn wil te doen kennen, in overeenstemming met het welbehagen, dat Hij Zich in Hem had voorgenomen, om, ter voorbereiding van de volheid der tijden, al wat in de hemelen en op aarde is onder één hoofd, dat is Christus, samen te vatten” (Ef. 1:8-10).

God heeft een alomvattend plan!

Dat plan wordt uitgevoerd onder de actieve leiding van Jezus Christus, die in Hebr. 2:10 „de Leidsman onzer behoudenis” wordt genoemd. Hij is in zekere zin belast met de leiding van dit reddingsplan. In de praktijk verzenulijkt Hij de bedoeling en de wil van God de Vader, van wie het plan is.

Het goddelijk plan behelst de vestiging van het Koninkrijk Gods hier op aarde, alsook de onderwerping van alle dingen aan het gezag van Christus. Is dit alles eenmaal bereikt, dan zal Jezus Christus het voltooide werk aan Zijn Vader overdragen: „Daarna [komt] het einde, wanneer Hij het koningschap aan God de Vader overdraagt, wanneer Hij alle heerschappij, alle macht en kracht ontroond [van het Griekse *kaeargto*, wat „ontkrachten” betekent] zal hebben” (1 Cor. 15:24).

De sabbat in Gods plan

Maar dat is dan het slot — het resultaat — van het goddelijk plan. We lopen op de zaken vooruit. Nadat God aanvankelijk het materiële heeal geschapen en later opnieuw gevormd had, waarbij Hij de mens in de Hof

van Eden plaatste, gaf de Schepper de mens de sabbat (Gen. 2:1-3; Markus 2:27). De sabbat was een herdenking van de schepping — de eerste stap in het plan van behoud.

Wij hebben dus de wekelijkse sabbat om ons eraan te herinneren dat God de Schepper van alle dingen is en dat Hij een plan heeft dat Hij hier op aarde ten uitvoer legt. De allereerste stap in dit goddelijk plan wordt herdacht telkens wanneer christenen de sabbat houden. (Vraag om ons gratis boekje *Welke dag is de christelijke sabbat?*)

De gebeurtenissen die onmiddellijk op de instelling van de sabbat volgden, zijn eveneens kenmerkend voor wat Gods plan betreft. Wat was de volgende gebeurtenis onmiddellijk na de schepping? Wat kwam er toen God de aarde had voltooid en de mens erop had geplaatst?

De zonde!

De gebeurtenis die in het verhaal uit Genesis onmiddellijk op het genoemde volgde, was het begaan van de eerste menselijke zonde. U leest erover in Genesis 3. Adam en Eva, verleid door de slang die in werkelijkheid de duivel was, overtraden het gebod niet te eten van de boom die in het midden van de Hof van Eden stond. Onze voorouders zagen zich toen geplaatst voor het feit dat het „loon van de zonde” de dood is (Gen. 3:3; Rom. 6:23).

God is echter niet een God van doden, maar van levenden! Dode mensen kunnen geen deel hebben aan het Koninkrijk Gods, en derhalve diende er voor het probleem van de zonde een oplossing te worden gevonden.

Adam en Eva waren het prototype van alle na hen komende mensen. Zoals het hun verging, zo verging het heel de wereld: „Daarom, gelijk door één mens de zonde de wereld is binnengekomen en door de zonde de dood, zo is ook de dood tot alle mensen doorgedaan, omdat allen gezondigd hebben...” (Rom. 5:12). De zonde in de menselijke samenleving omvat heel de wereld: „Want allen hebben gezondigd en derven de heerlijkheid Gods” (Rom. 3:23; zie ook 1 Joh. 1:8, 10). Op de een of andere manier moest derhalve Gods volk van de gevolgen der zonde worden *gered*.

Het Pascha

Gods belangrijkste reddingsactie ten behoeve van heel de mensheid werd voorafgegaan door de grootste op zich staande gebeurtenis uit de aloude geschiedenis van Israël — het Pascha. Zo'n vier eeuwen lang waren de Israëlieten slaven in Egypte geweest. In aanzienlijke mate hadden ze zich overgegeven aan het heidendom en aan de in moreel opzicht laagstaande levenswijze der Egyptenaren. Egypte wordt dan ook in de bijbel gebruikt in de betekenis van een vorm van zonde (Openb. 11:8). Zonder Gods genadig mededogen zouden de kinderen Israëls in zonde (in Egypte) zijn gestorven. God bedacht een middel waardoor ze *fysiek* uit Egypte gered werden. De hele gang van zaken wordt uiteengezet in Exodus 12: „En de Here zeide tot Mozes en Aäron in het land Egypte: Deze maand zal het begin der maanden van het jaar zijn; Zij zal u de eerste der maanden van het jaar zijn. Spreekt tot de gehele verga-

dering van Israël als volgt: op de tiende van deze maand zal ieder voor zich een stuk kleinvee nemen, familiegevijs, een stuk kleinvee per gezin... Een gaaf, mannelijk, éénjarig stuk kleinvee moet gij nemen; gij kunt dit nemen van de schapen of van de geiten. En gij zult het bewaren tot de veertiende dag van deze maand; dan zal de gehele vergadering der gemeente van Israël het slachten in de avondschemering [tussen zonsondergang en duister]... Het vlees zullen zij dezelfde nacht eten; zij zullen het eten op het vuur gebraden, met ongezuurde broden... overhaast zult gij het eten. *Het is een Pascha voor de Here.* Want ik zal in deze nacht het land Egypte doortrekken en alle eerstgeborenen, zowel van mens als dier, slaan... En het bloed [van het geslachte vee] zal u dienen als een teken aan de huizen waar gij zijt, en wanneer ik het bloed zie, dan ga Ik u voorbij. Aldus zal er geen verdervende plaag onder u zijn, wanneer ik het land Egypte sla" (versen 1-13).

Er valt heel wat te leren van de symboliek van de viering van het Pascha. Jezus zelf wordt in het Nieuwe Testament „het lam Gods" genoemd (Joh. 1:29, 36; Openb. 5:6, 12-13 enz.). Over Jezus schreef Paulus: „Want ook ons Pascha is geslacht, namelijk Christus" (1 Cor. 5:7).

Het is duidelijk dat de instelling van het Pascha in het oude Israël was bedoeld om het offer van Jezus Christus aan te duiden, dat vele eeuwen later zou worden gebracht. Precies zoals met het Pascha het bloed van een lam ten behoeve van de zondige kinderen Israëls werd vergoten, zo werd het bloed van Christus voor heel de mensheid geofferd. Zij die onder het bloed van het Paschalam stonden — d.w.z. het aan hun deurposten hadden gesmeerd — bleven gevrijwaard voor de goddelijke toorn. Heden ten dage zijn christenen „gekocht en betaald" met het bloed van Christus (1 Cor. 6:20; Hand. 20:28).

Ook degenen onder ons die onder het bloed van Christus staan, zullen aan de goddelijke toorn ontkomen. „Want het loon, dat de zonde geeft, is de dood, maar de genade, die God schenkt, is het eeuwige leven in Christus Jezus, onze Here" (Rom. 6:23). Dank zij Gods genade mogen christenen zich beroepen op het bloed van Christus. Dank zij het geloof in dat bloed zijn we gerechtvaardigd, ook al zijn we zondaren. „Want allen hebben gezondigd en derven de heerlijkheid Gods, en worden om niet gerechtvaardigd uit zijn genade, door de verlossing in Jezus Christus. Hem heeft God

voorgesteld als zoemiddel door het geloof, *in zijn bloed*, om zijn rechtvaardigheid te tonen, daar Hij de zonden, die tevoren onder de verdraagzaamheid Gods gepleegd waren, had laten worden — om zijn rechtvaardigheid te tonen, in de tegenwoordige tijd, zodat Hijzelf rechtvaardig is, ook als Hij hem rechtvaardigt, *die uit het geloof in Jezus is*" (Rom. 3:23-26).

Rechtvaardiging wordt bereikt door geloof in het bloed, in het offer van de Zoon Gods. God gaat voorbij aan onze schuld en Hij vergeeft ons omdat Jezus in onze plaats de doodstraf heeft ondergaan. Door Christus en door zijn offerande staan wij als „gerechtvaardigd" voor God.

Elk jaar viert de Kerk van God het Pascha als symbool en vernieuwing van het verbond dat iedere christen, ter gelegenheid van zijn doop, met God sluit. Elk jaar opnieuw worden wij herinnerd aan onze behoefte te geloven in Christus' offer — het *enige* waardoor we gerechtvaardigd kunnen worden ondanks onze zondigheid.

Jezus' opdracht

Het Avondmaal dat Jezus met zijn discipelen gebruikte, was in feite een Paschaviering. Zoals God op de sabbatdag rustte — niet omdat Hij vermoed was, maar om een voorbeeld te stellen — evenzo onderhield Jezus het Pascha om een voorbeeld te stellen voor de Kerk. Zelf had Hij geen behoefte aan verlossing, omdat hij *nooit* had gezondigd (Hebr. 4:15).

Maar Hij gebruikte het Paschamaal en veranderde de symbolen daarvan ten behoeve van de Kerk. „En terwijl zij aten, nam Jezus een brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het aan zijn discipelen en zeide: Neemt, eet, dit is mijn lichaam. En Hij nam een beker, sprak de dankzegging uit en gaf hun die en zeide: Drinkt allen daaruit. Want dit is het bloed van mijn verbond [in sommige vertalingen staat: „nieuwe verbond"], dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden" (Matth. 26:26-28).

Dit alles hield verband met de betekenis van het Paschamaal (Verzen 17-19).

Paulus' opdracht

De apostel Paulus heeft aangetoond dat dit gebruik van het nuttigen van brood en wijn, om het lichaam en het bloed van Christus te symboliseren, door de eeuwen heen in de Kerk diende te worden voortgezet. In zijn beschouwing over de hier gememoreerde gebeurtenissen, schreef hij aan de gemeente van Corinthe: „Want zelf heb ik bij overlevering van de Here ont-

vangen, wat ik u weder overgegeven heb, dat de Here Jezus in de nacht, waarin Hij werd overgeleverd, een brood nam, de dankzegging uitsprak, het brak en zeide: Dit is mijn lichaam voor u, *doet dit tot mijn gedachtenis*. Evenzo ook de beker, nadat de maaltijd afgelopen was, en Hij zeide: Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed. *Doet dit*, zo dikwijls gij die drinkt, tot mijn gedachtenis. Want zo dikwijls gij dit brood eet en de beker drinkt, verkondigt gij de dood des Heren, totdat Hij komt" (1 Cor. 11:23-26).

De dienst van het brood en de wijn wordt *jaarlijks* gehouden omdat het Pascha slechts éénmaal per jaar wordt gevierd. Daarbij wordt dan ongezuurd brood genuttigd, omdat dit bij de Paschaviering werd gebruikt (Ex. 12:8). Men kan beter wijn dan vruchtensap gebruiken omdat duidelijk vaststaat dat de „vrucht van de wijnstok" was gegist. In Paulus' tijd waren er mensen die de Paschadienst *misbruikten*, hetzij door overdadig te eten dan wel door zich aan de Paschawijn te bedrinken (1 Cor. 11:17-21). [Noot van de redactie: Nergens in de bijbel wordt het drinken van alcoholhoudende dranken per se veroordeeld. Zelfs zijn er gevallen te melden waarin het gebruik van alcohol wordt aangemoedigd (Zie Deut. 14:26; 1 Tim. 5:23). Maar *dronkenschap* is absoluut verboden. Niet één dronkaard zal het koninkrijk Gods beërven (1 Cor. 6:10).]

De voetwassing

Behalve het gebruik van brood en wijn stelde Jezus, onmiddellijk na het Paschamaal ook de voetwassing in, als een instelling van nederigheid (Joh. 13).

Voor de Kerk van God van deze tijd heeft het jaarlijks vieren van het Pascha een diepe betekenis. Het is de plechtigste gebeurtenis van het jaar. Elk gemeentelid wordt aangespoord zichzelf aan een kritisch onderzoek te onderwerpen en te denken aan de hoge prijs die werd betaald opdat ieder van ons gered zou worden. Er worden dan gedeelten uit de Schrift voorgelezen, mannen en vrouwen gaan gescheiden naar de dienst der voetwassing, om daarna voor het verdere gedeelte van de viering weer bijeen te komen.

Jezus beval de Kerk *door te gaan* met het onderhouden van de Paschaviering uit het Nieuwe Testament. De apostel Paulus bevestigt de noodzaak hiervan. En vandaag de dag houdt de Kerk deze door de bijbel gesancioneerde dienst elke lente, omdat het

hier het Pascha van de Heer betreft!

Precies zoals de wekelijkse sabbat de weergave en de herdenking is van Gods scheppingsdaad, welke het reddingsplan in gang zette, precies zo geeft de jaarlijkse Paschadienst Gods volgende, uiterst belangrijke daad overeenkomstig dit plan weer. Aangezien de zonde met Adam in de wereld kwam, offerde de „tweede Adam” (Christus — zie 1 Cor. 15:45-47) zich om wille van de zonde van de éérste, en ook voor al diens nakomelingen: „... zo komt het ook door één daad van gerechtigheid voor alle mensen tot rechtvaardiging ten leven” (Rom. 5:18). „Veel meer zullen wij derhalve, thans door zijn bloed gerechtvaardigd, door Hem behouden worden van de toorn” (Rom. 5:9).

Vervolgens: de dagen der ongezuurde broden

Het boek Handelingen bevat een korte geschiedenis van de jonge Kerk. In Hand. 12:1-4 schreef Lukas over het martelaarschap van Jakobus en de gevangenneming van Petrus. Ter bepaling van het tijdstip dezer gebeurtenissen, voegde hij er nog aan toe: „Nu waren het de dagen der ongezuurde broden” (vers 3).

Lukas, de niet-Joodse arts, was zich er derhalve van bewust dat dit jaarlijkse feest in de jonge Kerk uit het Nieuwe Testament in acht werd genomen.

Ook schreef hij in Hand. 20:4-6 over enige helpers en ambtsbroeders van Paulus: „Dezen waren echter vooruit gereisd en wachtten ons te Troas op. Maar wij voeren na de dagen der ongezuurde broden van Filippi af...”

Maar welke betekenis hebben deze dagen voor de moderne christenen? Hebben ze in de twintigste eeuw nog enige zin? Zijn ze van vitaal belang voor wat Gods reddingsplan betreft?

Let om te beginnen op het feit dat de dagen der ongezuurde broden *onmiddellijk op het Pascha volgen*. Lees het bijbelverslag in Leviticus — het derde boek van Mozes. „En op de vijftiende dag van deze [volgend op het Pascha op de veertiende dag, Lev. 23:5] is het feest der ongezuurde broden voor de Here; zeven dagen zult gij ongezuurde broden eten. Op de eerste dag zult gij een heilige samenkomst hebben... op de zevende dag zal er een heilige samenkomst zijn...” (Lev. 23:6-8).

Sommigen maken wel een aanvang met het onderhouden van Gods feestdagen door het Pascha (of het Avondmaal) te houden, maar zij komen toch nimmer tot een dieper begrip van Gods plan door het niet houden van

de andere jaarlijkse heilige dagen en feesten. Maar Christus is de alpha en de omega — het begin en *het einde!* We dienen *heel* zijn machtig plan te begrijpen.

In het twaalfde hoofdstuk van het boek Hebreëen wordt van ons verlangd dat wij „met volharding de *wedloop* lopen, die vóór ons ligt” (vers 1). Het leven van de christen wordt dus gezien als een hardloopwedstrijd, met een startlijn aan het begin en een finishdraad aan het einde.

Bedoeld verslag gaat dan in vers 2 aldus verder: „Laat ons oog daarbij (alleen) gericht zijn op Jezus, de *leidsman en voleinder* des geloofs, die, om de vreugde, welke vóór Hem lag, het kruis op zich genomen heeft... en gezeten is ter rechterzijde van de troon Gods.”

Jezus Christus, onze hogepriester

Er is gezegd — en zeer terecht — dat Hebreëen het bijbelboek over het priesterschap is. Jezus Christus is onze hogepriester in de hemel. Zijn Pascha-offer betekent de volledige en volmaakte vergeving van vroegere zonden. Maar helaas heeft de doorsnee christen hier op aarde heel z'n leven de handen vol aan de strijd tegen de zonde. Na het eerste berouw en de waterdoop was het heus niet „allemaal achter de rug”.

De christen dient ernaar te streven de zonde in zijn leven af te leggen. Maar hij komt er al heel gauw achter dat zoiets allesbehalve gemakkelijk is; zo nu en dan wordt de christen opnieuw de armzalige slaaf van de een of andere zonde of kwalijke gewoonte. Hij is niet in staat alle zonden in één keer te overwinnen. Eerlijk gezegd duurt het wel eens een heel mensenleven voor we sommige van onze hardnekkige zwakheden de baas kunnen worden.

Vergeving van vroegere zonden wordt op treffende wijze door de Paschaceremonie weergegeven. Een totaal vermijden van zonde (gesymboliseerd door de dagen der ongezuurde broden) completeert het beeld dat met het Pascha begint. En het gebod alle zuurdeeg uit onze woningen te verwijderen en zeven dagen lang uitsluitend ongezuurd brood te eten, benadrukt voor ons de waarde en de betekenis van een algehele geestelijke schoonmaak (Ex. 12:19-20; 1 Cor. 5:7-8). Men heeft dit „ons deel in Gods grote plan” genoemd.

Maar vergis u vooral niet! De christen kan onmogelijk geheel *alleen* de zonde uit zijn leven bannen; daarvoor heeft hij de hulp nodig van zijn levende Heiland, Jezus Christus. Zelfs de

zuigeling in Christus, ervaart al spoedig zijn eigen volslagen hulpeloosheid. De zonde is een meester die zijn prooi niet zonder een hard en meedogenloos gevecht laat schieten! Zoals in alle andere fasen van Gods reddingsplan, is ook hier de hand van God onontbeerlijk.

Hier nu treedt Jezus als onze hogepriester naar voren. Het boek Hebreëen verklaart het aldus: „Daar wij nu een grote hogepriester hebben, die de hemelen is doorgegaan, Jezus, de Zoon van God, laten wij aan *die belijdenis* [het christelijk leven] vasthouden. Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan meevoelen met onze zwakheden, maar een die *in alle dingen* op gelijke wijze (als wij) is verzocht geweest, doch *zonder* te zondigen. Later wij daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden om hulp te verkrijgen te rechter tijd” (Hebr. 4:14-16).

Zonder deze vorm van hulp zou het volkomen onmogelijk zijn de zonde in ons leven af te leggen. Jezus staat *geheel en al achter* degenen die deze wedloop voortzetten. We staan in onze strijd tegen de zonde niet alleen. Hij zegt: „En zie, ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der wereld” (Matth. 28:20). Jezus „... zal u ook bevestigen ten einde toe, zodat gij onberispelijk zult zijn op de dag van onze Here Jezus [Christus]” (1 Cor. 1:18).

In zijn groet aan de broeders van Filippi schreef Paulus: „... bid ik telkens voor u allen met blijdschap wegens uw deel hebben aan de prediking van het evangelie, van de eerste dag af tot nu toe. Hiervan toch ben ik ten volle overtuigd, dat Hij die in u een goed werk is *begonnen* [met de vergeving van hun zonden door het Pascha-offer van Christus], *dit ten einde toe zal voortzetten*, tot de dag van Christus Jezus” (Fil. 1:4-6).

Zelfs de profeet David schreef: „*De Here zal het voor mij voleindigen*” (Ps. 138:8). Bedenk dat Christus „de leidsman en de voleinder des geloofs is” (Hebr. 12:2). Wij worden behouden door zijn *leven* als onze hogepriester (Rom. 5:10).

Christenen moeten zonde afleggen

Toch moeten wij ons tot het uiterste inspannen. Het boek Hebreëen zegt: „Daarom dan, laten ook wij... *afleggen alle last en de zonde, die ons zo licht in de weg staan*, en met volharding de *wedloop* lopen, die vóór ons ligt” (Hebr. 12:1). En verder in vers 3:
(Zie verder pagina 29)

CHURCH

(Vervolg van pagina 3)

den. Onze maatschappij kent de *weg des vredes* niet. Misdad en geweld tieren welig en nemen nog voortdurend toe. De zeden zijn afgegliden naar het niveau van een beerput. Alle mogelijke kwaden nemen voortdurend in hevigheid toe. Waarom?

Wanneer de mens de instructieboeken voor het bedienen van machines weg zou werpen of negeren, dan wel proberen ze in strijd met alle voorschriften van de fabrikant te bedienen, dan zouden dergelijke machines ook niet behoorlijk functioneren.

Het begon allemaal in de Hof van Eden, toen onze voorouders de door hun Schepper geopenbaarde kennis naast zich neerlegden en zijn geboden overtraden.

Het mensdom is voortgegaan de openbaring als bron van fundamentele kennis te verwerpen. De mens is voortgegaan met het afwijzen van Gods weg — zijn geestelijke wet — als de weg naar elk begerenswaardig goed, en bleef voor zichzelf uitmaken wat naar zijn mening goed of slecht was. En op die manier heeft hij zich alle kwaden op de hals gehaald waarmee de mensheid nu opgescheept zit.

Zie wat er daardoor van de wereld is geworden. Tot ongeveer 179 jaar geleden ging de mensheid rustig door met het bijeenbrengen van kennis. Zoals de profeet Daniël al voorzegde: „... tot de eindtijd; velen zullen onderzoek doen en de kennis zal vermeerderen” (12:4).

Wetenschap, de valse Messias

Ongeveer 170 jaar geleden dan beslisten wetenschapsmensen dat het menselijk intellect het volmaakte zo zeer was genaderd dat het zich nu veilig van de windselen kon ontdoen en de staf van religie en geloof in God wel weg kon smijten. Met voldoende kennis, zo redeneerden ze, zouden ze alle problemen van de mens kunnen oplossen en al zijn kwalen genezen. De moderne wetenschap kondigde zich aan als de nieuwe Messias die de mensheid van al haar zorgen en kwalen kon verlossen.

Zedelijke normen verslaptten. Geestelijke waarden werden steeds verder omlaag gedrukt. Het onderwijs smeedde de bijbel het raam uit en doodde daarmee alle interesse voor het onderrichten van morele, geestelijke en ethische waarden. Na de Eerste Wereldoorlog kwam in het onderwijs de

nadruk uitsluitend op het intellect te liggen, terwijl men zich niet om de ontwikkeling van een rechtschapen karakter bekommerde. De produktie van kennis nam in steeds sneller tempo toe. Enorme vooruitgang werd bereikt: in de industrie, de technologie en op heel het terrein van materialistische, wetenschappelijke en medische kennis. Deze groeiende kennis was echter niet bij machte de problemen van de mensheid op te lossen. Evenmin verlostte ze de mens van zijn vele kwalen.

Men staat versteld en wordt gedesillusioneerd wanneer men bemerkt dat vrijwel alle godsdiensten de door God geopenbaarde weg van leven volkomen hebben genegeerd of verworpen. Dit feit leert ons op pijnlijke wijze waarom de godsdiensten en de kerken van deze wereld er niet in zijn geslaagd de wereld beter te maken.

Het tegendeel was zelfs het geval: de problemen, zorgen en beproevingen van de mens namen in vrijwel dezelfde mate toe als zijn kennis! Het kwam zover dat in de jaren '60, dus in slechts één decennium, *de rijkdom aan kennis van de wereld zich verdubbelde!* Maar in diezelfde tien jaar werden ook de zorgen en de beproevingen van de wereld tweemaal zo groot! Die ontwikkeling is sindsdien verder voortgeschreden.

Hoe krachtiger de mens zich inspant om zijn kennis te vermeerderen, des te meer ellende haalt hij zich op de hals. Op dit moment heeft hij zichzelf tot aan de rand van cosmocide gebracht. Regeringshoofden en geleerden zijn zich er thans van bewust dat

de grootste zorg van de mensheid thans haar eigen *voortbestaan* is. Op het ogenblik houdt men zich al bezig met de vraag of de jaren '70 dan wel die van '80 het laatste decennium der mensheid zullen zijn! Men heeft nu al vernietigingsmiddelen vervaardigd die in zeer korte tijd elk menselijk leven op aarde kunnen wegvagen.

De ware kennis

Maar ook onze Schepper heeft bij het produkt dat Hij maakte — de mens — zijn instructieboek geleverd. Hij heeft de *ware kennis* toegankelijk gemaakt voor al degenen die bereid zijn die te zoeken en te gebruiken. Dat instructieboek van de Schepper van de mens vormt zelfs *de basis van kennis*. Deze basis van alle ontwikkeling en groei tot een gelukkig en geslaagd leven wordt echter in het huidige onderwijs volkomen genegeerd.

Men staat versteld en wordt gedesillusioneerd wanneer men bemerkt dat vrijwel alle godsdiensten — ook het traditionele christendom — de door God geopenbaarde weg van leven volkomen hebben genegeerd of verworpen. Dit feit leert ons op pijnlijke wijze *waarom* de godsdiensten en de kerken van deze wereld er niet in zijn geslaagd de wereld beter te maken, waarom er geen vrede heerst en waarom er zo weinig geluk is!

Vraag de gemiddelde kerkganger hoeveel zijn bijbels onderricht te maken heeft met zijn leven van alle dag, zijn zaken, zijn maatschappelijk leven, zijn gezin, politiek, zijn vermaak en recreatie. Zeer waarschijnlijk zal hij zeggen: „Nou, niet veel denk ik”.

Maar de Gemeente Gods, al sinds het jaar 31 n.Chr., heeft geleefd overeenkomstig Gods geopenbaarde levenswijze, en ook overeenkomstig het geloof van Jezus Christus. Wat dit betreft is deze Kerk waarlijk uniek.

Betekenis van de naam

Deze Kerk is zich altijd zeer sterk bewust geweest van het belang van de naam welke de Kerk werd gegeven. Ze heeft die naam altijd gehandhaafd. Twaalf keer in het Nieuwe Testament wordt de ene ware Kerk de Gemeente Gods genoemd. Christus, zo wordt ons geopenbaard, is het levende Hoofd van deze Kerk. In dit verband wordt er op slechts één plaats gesproken van de „gemeenten van Christus”. De Gemeente wordt echter gevormd door de verwekte kinderen Gods, die collectief als een Kerk naar hun Vader worden genoemd. In sommige schriftgedeelten van het Nieuwe Testament wordt

aan deze naam nog een nadere aanduiding toegevoegd, zoals de gemeente Gods te Corinthe, of de gemeenten Gods te Judea. Vandaag de dag is het de Worldwide Church of God (De wereldwijde Gemeente Gods). Jezus bad ook tot God de Vader en verzocht dat de gemeente in de naam des Vader zou worden bewaard (Joh. 17:11).

En dat is geschied.

Een wereldwijde taak

Toen Jezus Christus echter zei: „Ik zal mijn gemeente bouwen”, geschiedde dat met een bedoeling die veel verder reikte dan louter het bewaren van de leden voor een manier van leven die hun van geluk en een voorspoedig bestaan zou verzekeren.

De Kerk heeft een ernstige, heel de wereld omvattende taak te verrichten. Het gaat hierbij om de opdracht van liefde, om een onbaatzuchtige bezorgdheid voor de hele mensheid. Het is haar taak de wereld het goede nieuws te verkondigen van het Koninkrijk (bestuur) van God; niet om de wereld te bekeren, doch enkel „tot een getuigenis”. Dat bestuur is van de aarde weggenomen. Het moet er worden hersteld (Hand. 3:19-21). God regeert — zoals alle overheden (of koninkrijken) — door middel van wetten. Gods wet is een geestelijke wet; het is de *manier van leven* die naar goede resultaten leidt — die resultaten produceert.

Ter uitvoering van die taak wordt de Kerk in het Nieuwe Testament het „lichaam van Christus” genoemd. Slechts weinigen begrijpen waarom. Jezus was in het vlees op aarde gekomen om onder meer een aanvang te maken met Gods Werk. Hij verklaarde dat Hij uit Zichzelf niets kon doen. Het was de kracht van de heilige Geest Gods in Hem, die dit Werk mogelijk maakte.

Hij riep en koos zijn discipelen, die de eerste apostelen werden. Hij onderwees hen en leidde hen op om, samen met Hem en de profeten, het fundament van de Kerk te worden. Hij gaf zijn leven — als een zoenoffer voor de zonde van de ganse wereld — voor de gemeente, voor allen die berouw willen tonen en zijn vergoten bloed willen aanvaarden; het bloed dat het volle losgeld voor hun zonden is. God wekte Hem op uit de dood, opdat wij door zijn leven het eeuwige leven zouden ontvangen als een vrije genade-gift Gods.

Na zijn opstanding, en kort voor Hij naar Gods troon in de hemel ging: „gebood Hij hun Jeruzalem niet te

verlaten, maar te blijven wachten op de belofte van de Vader” (Hand. 1:4). Dat wil zeggen: wachten tot zij dezelfde heilige Geest zouden ontvangen die Hem kracht had verleend. „Maar gij zult kracht ontvangen wanneer de heilige Geest over u komt,” zei Hij (vers 8). De Geest die Gods Werk in het menselijk lichaam van Jezus was begonnen, zou nu dit Werk voortzetten in het *collectieve* lichaam van de Kerk. Dat Werk — die opdracht — hield in: „En dit evangelie van het Koninkrijk zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis voor alle volkeren, en dan zal het einde [van dit tijdperk] gekomen zijn” (Matth. 24:14).

Deze eerste grote opdracht is vandaag de dag heel wat ingewikkelder en omvangrijker dan in de eerste eeuw van onze jaartelling het geval was. De wereldbevolking is vele malen zo groot geworden. Wij leven tegenwoordig in een totaal andere, sterk gemechaniseerde en overgecompliceerde wereld dan de mensen van vroeger.

Het Werk nu

In de eerste eeuw was de Gemeente Gods geen wereldmacht, niet in religieus en ook niet in politiek opzicht. Thans is ze dat al evenmin. Er waren zelfs tijden dat ze aan felle vervolgingen was blootgesteld. Ook is het heden ten dage geen Kerk die ettelijke miljoenen leden telt.

Nochtans verricht deze Kerk thans haar werk over heel de aarde. Als een dienstbetoon in het algemeen belang bereikt ze door middel van radio, televisie en een grootscheepse advertentie-campagne in dag- en weekbladen zo'n 150.000.000 mensen met haar geïnspireerde boodschap van de *manier van leven* die de bron van al het goede is: van vrede, geluk, welvaart, overvloedig welzijn — anders gezegd van een waarlijk goed en geslaagd bestaan.

Hetzelfde oorspronkelijke geloof — en moderne methoden

Het geloof en de manier van leven van de Gemeente zijn thans nog precies zo als in de eerste eeuw onzer jaartelling. 't Is hetzelfde geloof „eenmaal de heiligen overgeleverd”. Dat zal nooit veranderen. Maar vandaag de dag leeft en werkt de Kerk in een totaal andere, uitermate gecompliceerde wereld. Dit betekent dat nieuwe omstandigheden andere procedures noodzakelijk maken, alsook moderne organisatie- en werkmethoden. □

(wordt vervolgd)

ASTRONOMEN

(Vervolg van pagina 6)

stand (een parsec is ongeveer 30 biljoen km).

De tweede benodigde factor om het toekomstige lot van het heelal vast te stellen, is het vertragingstempo. Om de betekenis van de vertragingfactor te begrijpen moet men zich in herinnering brengen dat in het grote knalmodel van het universum de expansie verwacht wordt met het verstrijken van de tijd trager te gaan verlopen, daar de beginsnelheden van de verschillende delen van het universum worden afgeremd door de gravitatiekrachten waarmede zij elkaar aantrekken. Het universum gedraagt zich enigszins zoals een bal die van het oppervlak van de aarde omhoog wordt geworpen. De bal gaat steeds langzamer, stopt en valt uiteindelijk terug naar de aarde. Wanneer hij met een grotere aanvangssnelheid omhoog wordt gegooid, legt hij een langere weg af alvorens terug te vallen. Maar wanneer de aanvangssnelheid groter is dan wat de „ontsnappingsnelheid” wordt genoemd, zal de bal nooit meer op de aarde terugvallen, maar zal hij eeuwig omhoog blijven gaan en daarbij weliswaar voortdurend aan snelheid inboeten, maar nooit meer terugkeren.

Als de planeet van waar de bal is opgeworpen een grotere massa heeft dan de aarde, kunnen wij verwachten dat zijn aantrekkingskracht ook groter is en dat de ontsnappingsnelheid er dus groter moet zijn. Voor het uitdijende heelal geldt een soortgelijke redenering: er bestaat de mogelijkheid dat de expansie tot staan zal komen en op den duur in haar tegendeel verkeren, of, dat zij tot in het oneindige door zal gaan.

Het is duidelijk dat de beslissende factor hier is of het universum genoeg massa bevat dat de aantrekkingskracht als gevolg van de gravitatiekracht op den duur de uitzetting zal overwinnen. De hoeveelheid massa in het heelal houdt duidelijk verband met de gemiddelde dichtheid ervan, en het blijkt dat de „kritische dichtheid” die nodig is om de expansie van het universum uiteindelijk tot staan te brengen ongeveer vier waterstofatomen per kubieke meter bedraagt! Dit aantal moge ongelofelijk klein lijken, en inderdaad is het zo dat het een aanmerkelijk beter vacuüm vertegenwoordigt dan wij met de meest geavanceerde wetenschappelijke apparatuur kunnen bereiken,

maar het universum is nu eenmaal onvoorstelbaar groot, zodat de totale hoeveelheid materie waar een dergelijke dichtheid voor staat, toch erg groot is. Als nu de feitelijke dichtheid van het heelal kleiner wordt dan de kritische waarde, dan zal het zich eeuwig blijven uitzetten; omgekeerd zal het, wanneer de feitelijke dichtheid hoger uitvalt dan de kritische waarde uiteindelijk inkrimpen, waarbij alles wat er zich in bevindt ineen wordt geperst in wat sommige astronomen de „grote vermorzeling” noemen.

Het meten van de massa van het universum

Maar hoe meten wij de massa van het universum? De meest voor de hand liggende manier is waarschijnlijk alle melkwegstelsels die wij kunnen zien bij elkaar op te tellen en hun massa te schatten. Dat is precies wat de befaamde, nu 78-jarige Nederlandse astronoom J. H. Oort omstreeks 15 jaar geleden deed, waarbij hij tot de conclusie kwam dat de massa van alle materie in de melkwegstelsels slechts ongeveer een percent bedroeg van de hoeveelheid die nodig zou zijn om het universum te „sluiten”. Sedertdien hebben tal van onderzoekers gepoogd „de ontbrekende massa” te vinden.

De astronoom J. R. Gott en anderen hebben nauwkeurige metingen verricht van de massa's van melkwegstelsels. Hun „dynamische” methode houdt in dat melkwegstelsels een grote hoeveelheid massa kunnen bezitten die niet door telescopen kunnen worden waargenomen. Maar zelfs bij toepassing van deze meer exacte methode komt de dichtheid van het universum nog op geen stukken na in de buurt van de kritische waarde. De gevonden dichtheid bedraagt zelfs niet meer dan vijf percent van de kritische waarde.

Andere studies wijzen erop dat er een verband bestaat tussen melkwegstelsels en een hoeveelheid massa die zo'n tien keer groter is dan de massa in de zichtbare delen van de melkwegstelsels zelf. Maar ook deze massa is nog altijd minstens tien keer te klein om de expansie van het heelal tot staan te brengen. Natuurlijk is er altijd de mogelijkheid dat er zich nog meer massa bevindt tussen de zwermen melkwegstelsels, maar tot dusverre is niemand erin geslaagd een waarneembare hoeveelheid te ontdekken.

Een andere methode om de massa en de dichtheid van het heelal te schatten, maakt gebruik van de theo-

rie van de nucleaire synthese van de elementen in de omstandigheden van hoge temperatuur en dichtheid die naar men aanneemt in het allereerste begin van de geschiedenis van het universum overheersten. De methode is gebaseerd op het denkbeeld dat het element deuterium (een vorm van waterstof met een proton en een neutron in de kern) evenals een aantal andere elementen vermoedelijk in de vroegste geschiedenis van het universum werd gevormd. Er bestaat echter een sterke samenhang tussen de mate waarin deuterium voorkomt en de dichtheid van het vroege heelal. Met andere woorden als wij de huidige hoeveelheid deuterium zouden kennen, dan zouden wij de oorspronkelijke dichtheid van het heelal kunnen berekenen, wat ons dan weer een goed denkbeeld zou verschaffen van de huidige dichtheid. Onlangs hebben astronomen van satellieten gebruik gemaakt om de hoeveelheid deuterium in de interstellaire ruimte te meten, en zij hebben bevonden dat de dichtheid die met de waargenomen hoeveelheid deuterium correspondeert, zeer laag is, hetgeen er op wijst dat het heelal eeuwig zal blijven uitzetten.

Soortgelijke studies schijnen tot een eensluidende conclusie te leiden. Het uitdijende heelal begon op een bepaald ogenblik in de tijd, en wel omstreeks 18 miljard jaar geleden, en het zal zich kennelijk nooit meer samentrekken. Het heelal zal dus niet eindigen met een „grote vermorzeling” maar langzaam uitsterven.

Telescopische tijdmachine

Maar als al deze metingen erop wijzen dat de dichtheid van het heelal gering is, en dat het heelal dus eeuwig zal blijven uitzetten, waarom hebben de astronomen dan dikwijls verondersteld dat het heelal zou kunnen oscilleren en dus gesloten zou zijn?

Het antwoord luidt dat Sandage en andere astronomen jarenlang de zogenaamde „klassieke” methode hebben gebezigd voor het vaststellen van de afnemende snelheid van het heelal. Deze methode berustte domweg op het afzetten van de sterkte van het lichtschijnsel (afstand) van melkwegstelsels tegen de roodverschuiving (snelheid). Als het universum zich gedraagt als in een explosie, zouden wij mogen verwachten dat een dergelijke samenhang rechtlijnig is, dat wil zeggen dat de zwakste objecten, die zich het verst weg bevinden, de grootste snelheid (roodverschuiving) vertonen.

Wanneer wij echter ver verwijderde melkwegstelsels in ogenschouw nemen, kijken wij in feite terug in de tijd. Als met een soort tijdmachine onthullen telescopen ons de melkwegstelsels zoals zij er miljarden jaren geleden uitzagen, toen zij zich nog met zeer hoge snelheden verplaatsten daar zij nog niet in hun vaart werden afgeremd door de gravitatiekrachten van de rest van het heelal. Daarom zouden die ver verwijderde melkwegstelsels een afwijking van de verwachte roodverschuiving moeten vertonen, d.w.z. dat hun roodverschuiving *te groot* zou moeten zijn voor hun afstand in vergelijking met dichtbij gelegen melkwegstelsels.

Door deze afwijkingen te meten was Sandage in staat de mate van de vertraging te berekenen die het heelal had ondergaan. Het heelal bleek snel vaart te minderen, en het zou naar verwachting uiteindelijk zijn bewegingsrichting omkeren en samentrekken (om mogelijk aan een nieuwe expansie te beginnen).

Helaas gaat de methode van Sandage uit van een wankele veronderstelling: zij neemt aan dat de helderheid van melkwegstelsels in de loop van hun bestaan *niet* verandert. Maar als melkwegstelsels evolueren en oud worden, dan waren zij vermoedelijk in het verleden helderder, toen hun sterren nog jong en fel waren. Daarom zijn de ver verwijderde melkwegstelsels die wij waarnemen in feite misschien verder weg dan wij dachten. Dit houdt in dat hun roodverschuivingen misschien niet naar verhouding groter zijn dan die van nabijgelegen melkwegstelsels en dat de uitzettingssnelheid van het universum mogelijk niet aanmerkelijk is afgenomen. Wanneer in de berekeningen van Sandage met dit effect rekening wordt gehouden, is de door hem verkregen vaartvermindering bijna nul. Ook dit wijst erop dat het heelal nooit zal samentrekken, maar dat het door zal gaan met zijn uitzetting. Volgens de laatst beschikbare bewijzen zullen de sterren en melkwegstelsels van het universum zich eeuwig van elkaar blijven verwijderen tot er niets overblijft dan duisternis en leegte.

Dood van het onsterfelijke universum?

Dit resultaat, dat het universum slechts één begin had en dat het slechts één (naargeestig) einde zal hebben, is zowel voor natuurwetenschappers als voor astronomen en le-

ken buitengewoon verontrustend. Voor velen kunnen de jongste conclusies van de moderne wetenschap eenvoudigweg niet waar zijn — of behoorden dat althans niet te zijn.

„Deze expansie vormt een wel buitengewoon vreemde conclusie” zegt Sandage. „Je eerste reactie is eigenlijk dat het niet echt waar kan zijn, en toch is dit nu juist het voornaamste feit”. Voor de moderne niet-religieuze denkers school er veel vertroosting in een wereldlijke onsterfelijkheid van het universum, als een groot systeem zonder begin en zonder einde, dat in overeenstemming zou zijn met de theorieën van de stationaire toestand en van het oscillerende universum. Maar de triomf van de grote-knal-kosmologie wijst niet alleen op een definitief begin van het heelal, maar ook op een onvermijdelijk einde. Het heelal is niet alleen niet-onsterfelijk, maar zijn levensduur schijnt tamelijk nauwkeurig bepaald.

De nieuwe kosmologie is eveneens bijzonder schokkend omdat zij ons confronteert met het fundamentele raadsel van de uiteindelijke oorsprong van alles. Zolang met een hoge graad van aannemelijkheid kon worden gezegd dat het universum eeuwig was, kon de vraag van de oorsprong worden teruggeschoven naar het verre verleden, of misschien wel domweg worden afgedaan met te zeggen dat het universum altijd had bestaan. Maar de kosmologie van de grote knal heeft definitieve grenzen gesteld aan de ouderdom van het universum, en de vraag naar de oorsprong van alles kan niet langer gemakkelijk worden omzeild.

Mogelijk is dit wat Einstein veront-rustte, toen hij, nadenkend over de implicaties van het expanderende universum, schreef: „Deze toestand van een expanderend heelal is irriterend... het schijnt mij zinloos dergelijke mogelijkheden aan te nemen”.

De befaamde Harvard astronoom Harlow Shapely merkte op: „In den beginne was het woord. Het werd eerbiedig vastgelegd, en ik waag het te zeggen dat de moderne astrofysica erop duidt dat het woord waterstofgas was”. Maar in zijn boek *View from a Distant Star* was Shapely er als de kippen bij om op te merken: „Van waar deze waterstofatomen? Wat ging aan hun verschijning vooraf, als er al iets aan vooraf ging? Dat is mogelijk een vraag voor de metafysici. De oorsprong van alle oorsprongen ligt buiten het terrein van de astronomie. Misschien valt het zelfs buiten

dat van de filosofie en behoort het tot het rijk van datgene dat voor ons „onkenbaar” moet blijven.

Een grens aan oorzaak en gevolg?

De kosmologie van de grote knal is eveneens frustrerend omdat zij wijst op wat een fundamentele grens zou kunnen zijn aan het wetenschappelijke concept van oorzaak en gevolg. Vragen met betrekking tot de voorgeschiedenis van het universum kunnen niet worden beantwoord omdat in de eerste ogenblikken van zijn huidige bestaan, de letterlijk oneindig hoge temperaturen en drukken van het kosmische oer-ei naar men mag aannemen elk spoortje van bewijs zouden hebben vernietigd dat een antwoord zou hebben kunnen verschaffen omtrent de oorzaak van de grote ontplof-fing. Vragen als „wat was de aard van het universum voor de grote knal?” liggen mogelijk voor eeuwig achter de onoverkomelijke barrière van het scheppingsmoment. „Het is niet een zaak van nog een jaartje werken, of nog een jaar of tien, van nieuwe metingen of van een nieuwe theorie”, be-toogt dr. Robert Jastrow, directeur van het Goddard Instituut voor Ruimteonderzoek van de NASA. „Op dit moment lijkt het erop dat de wetenschap nimmer in staat zal zijn het gordijn op te halen, dat het meesterwerk achter de schepping aan het oog onttrekt”.

Nog een andere reden waarom de astronomen geïrriteerd zijn over de bewijzen voor een uitdijend heelal, is dat het de geest van Copernicus geweld schijnt aan te doen. Nikolaus Copernicus (1473-1543) wordt gewoonlijk de eer gegeven de eerste te zijn die de veronderstelling uitte dat de aarde niet het middelpunt van het heelal was. In die tijd klonk zijn veronderstelling dat de zon, en niet de aarde het middelpunt van het universum was, gevaarlijk kettters. Maar in de erop volgende eeuwen werd ook de zon onttroond en van haar veronderstelde bijzondere positie verstoten — evenals onze Melkweg en zelfs onze lokale groep van melkwegstelsels. Bijgevolg luidde in het midden van de twintigste eeuw het officiële dogma van de astronomische wetenschap dat er geen enkele plaats in het heelal is die als het centrum ervan mag worden beschouwd, en dat het heelal er in wezen overal het zelfde uitziet, onverschillig waar de waarnemer zich bevindt.

Het denkbeeld dat er geen unieke plaats in het universum bestaat,

wordt het „kosmologisch beginsel” genoemd, en veelal wordt dit zover doorgetrokken dat het ook de *tijd* omvat, d.w.z. dat het heelal er ook hetzelfde uitziet onverschillig *wanneer* het door een waarnemer wordt bekeken. Maar dit is onverenigbaar met de kosmologie van de grote knal, die uitdrukkelijk specificceert dat het heelal er in het verleden inderdaad heel anders uitzag en dat het er ook in de toekomst heel anders uit zal zien.

„Hoe kunnen wij geloven”, vraagt de astrofysicus Phillip Morrison van het Massachusetts Institute of Technology zich af, „dat het heelal nog maar enkele miljarden jaren geleden totaal verschillend was van wat wij tegenwoordig zien. Ik vind het moeilijk de theorie van de „Big Bang” te aanvaarden. Ik zou deze dan ook willen verwerpen”. En toch hebben wij de overtuigende bewijzen dat wij inderdaad op een uniek moment in de geschiedenis van het universum leven.

Tenslotte is de nieuwe kosmologie van de grote knal ook zo ontzenuwend gebleken doordat de astronomen, door de vaststelling dat het heelal een nauwkeurig bepaald scheppingsmoment had, enigszins onverwacht en met enige tegenzin rechtstreeks zijn geconfronteerd met het probleem van het bestaan van een scheppende God.

„Denk je de enorme omvang van het probleem eens in”, zegt Jastrow. „De wetenschap heeft bewezen dat het universum op een gegeven ogenblik explosief het aanzijn verkreeg. Zij vraagt: welke oorzaak produceerde dit gevolg? Wie of wat stopte de materie en de energie in dat universum?”

En de astrofysicus van het California Institute of Technology, dr. Jesse L. Greenstein, merkte op: „Het is een verschrikkelijk mysterie hoe uit niets materie ontstaat. Zou het iets hebben kunnen zijn dat buiten de wetenschap ligt? Wij proberen ons buiten de filosofie en de theologie te houden, maar soms zien wij ons gedwongen in grotere termen te denken en terug te gaan naar iets dat buiten de wetenschap staat”.

Misschien is wel de opperste ironie van de moderne kosmologie deze, dat de feiten van de wetenschap, die zo dikwijls als een bedreiging voor het bestaan van God en de godsdienst werden gezien, in feite een opmerkelijke bevestiging van het relaas in Genesis verschaffen: „In den beginne schiep God de hemelen en de aarde”. □

Persoonlijk

(Vervolg van pagina 1)

weergeven (hoewel ik — op dat moment — de betekenis daarvan nog niet begreep); de straf voor zonde; en de behoefte aan Gods heilige Geest voor behoud en eeuwig leven!

Nu moesten echter de details nog worden ingevuld!

Ik had nog niet Gods heilige Geest ontvangen. Ik was nog steeds aan het zoeken met een vleselijke gezindheid — maar met deze kennis had ik mijn wil, mijn vijandigheid jegens God en alle verzet tegen zijn wet opgegeven. Ik had berouw en ik geloofde in Jezus Christus als mijn persoonlijke Verlosser.

Maar ik brak nog steeds m'n hoofd over de waterdoop. Mijn ouders en voorouders waren gedurende 200 jaar en langer Quackers geweest. Ik was in die kerk grootgebracht, hoewel ik niet veel wist over wat zij geloofden. Ik wist wel dat ze niet in de waterdoop geloofden.

Dus bestudeerde ik vervolgens die kwestie in de bijbel. Ik ging naar vier predikanten om hulp, maar voor een uiteindelijke beslissing steunde ik hoofdzakelijk op de bijbel. Een predikant van de Zevendedagsadventisten scheen zich op koele wijze aan de letter te houden, maar het ontbrak hem aan geestelijke warmte. Een predikant van de Kerk van God (zevendedags te Stanberry, Missouri) wenste niet lastig gevallen te worden en was beledigend. Een predikant van de Quackers was vriendelijk, maar moest ten slotte toegeven dat hij zelf de leerstelling van zijn kerk op dit punt in twijfel trok en zich er slechts mee verenigde, omdat andere „heilige mannen Gods” (zoals *hij* ze noemde) in zijn kerk het ook deden. Een Baptisten-dominee had de beste en duidelijkste verklaring en was hartelijk en vriendelijk en, naar ik voelde, meer geestelijk op een gezonde en verstandige wijze. Ik vroeg hem dus mij te dopen, niet in zijn kerk, maar in Christus. Hiervoor moest ik toestemming verkrijgen van de nogal strenge en waardige kerkeraad. Toen ik gedoopt werd *wist* ik dat God mij onmiddellijk zijn heilige Geest had geschonken!

Ik had nu een technische leerstelling aan mijn geestelijke kennis toegevoegd.

Spoedig hierna werd mijn vrouw ziek door een veelvoud van acute aandoeningen waardoor zij geen 24 uur meer te leven had. Door een roze-

doorn had zij een bloedvergiftiging die naar haar hart toe bewoog; een acute beet van een hond; angina met een grote zwelling die haar keel afsloot en mondklem. Ze had drie dagen en nachten niet kunnen eten, geen druppel water kunnen drinken en geen ogerblik kunnen slapen. De dokter kon niets doen — zei dat ze zonder slaapen met die bloedvergiftiging die zich siel naar haar hart toe bewoog, geen 24 uur meer te leven had.

Een uurvrouw vroeg mij of ik het goed vond als een echtpaar voor haar zou komen bidden. Schoorvoetend en gegeneerd stemde ik toe. Ze kwamen om ongeveer zeven uur 's avonds. Ik stelde hun vragen en ondervroeg hen. Ik wenste geen fanatisme. Zij beantwoordden mijn vragen aan de hand van de bijel. Ze lazen teksten die

Stukje vij beetje, één
leerstellig per keer, één
vraag of én onderwerp
per ker, kwam de
waarhel boven. De
bijbels net een
leguzzel.

nieuw voor mij was. Mijn vrouw en ik begonnen het allebei te geloven. Ze knielden bij haar bed zalfden haar en de man sprak alle maar rustig en ernstig tot God, waarbij hij God eraan herinnerde dat Hij had beloofd te genezen en zei dat wij wachtten, dat Hij zijn belofte zou houden en Hem daarvoor dankten. Ik had nog nooit zulk een gebed gehoord.

Het echtpaar vertrok kalm. Mijn vrouw vroeg mij maar naar de weg en terug te wandelen. De zwelling in haar keel was verdwenen — haar kaken zaten niet meer vast. Ze ging weer naar bed, viel in diepe slaap en werd de volgende ochtend om elf uur pas wakker — volgde van *alles* genezen!

Hierna begon ik aan intensieve bestudering van alles in de bijbel openbaarde over de betekenis van ziekte en kwalen.

Toen volgde een onderzoek over hemel en hel. Vervolgens een nog intensievere bestudering van het Koninkrijk van God en het komende duizendjarige rijk onder Christus hier op aarde.

Ondertussen was ik bezig met een intensieve bestudering van de profetieën. De profetieën over een „beest” of de „vier beesten” van Daniël 7 vormden een probleem. Ik las vele brochures en pamfletten over het onderwerp — allemaal duidelijk dwalingen. Ten slotte begon ik alles wat de bijbel erover openbaart op papier in kaart te brengen en de betekenis werd duidelijk.

Al gedurende de inleidende studie van zes maanden voor mijn doop had een predikant in Florida, waarmee ik schriftelijk contact had opgenomen, mij geschreven dat ik onwetend was, tenzij ik de identiteit kende van de Verenigde Staten en de Britten als het volk van Israël met het geboorterecht — aan het hoofd van de zogenaamde „tien verloren stammen”. Dus schafte ik al de literatuur aan die ik over dit onderwerp kon vinden en vergeleek elk punt met de bijbel. Ik vond vele dwalingen — dwalingen in elk boek of pamflet dat ik over dit onderwerp kon vinden. Maar wat ik in de bijbel wel vond bewees onze identiteit. Dit was de *sleutel* die nodig was om al de profetieën te ontsluiten!

Ik bestudeerde de lectuur van de zevendedags Kerk van God en van de Zevendedagsadventisten. Ik ontdekte dat de leerstelling van de Zevendedagsadventisten over het voor duizend jaar naar de hemel gaan helemaal niet met de Schrift overeenstemde. De Kerk van God onderrichtte terecht een duizendjarig rijk op aarde, maar scheen niet veel te weten over wat in die tijd zal gebeuren. Dus ging ik dieper op die details in.

Ik bestudeerde de populaire „opname-theorie” betreffende de tweede komst van Christus en vond, dat de bijbel bewees dat die onjuist was — ik groef de waarheid uit de bijbel op. Toen kwamen er onderwerpen en leerstellingen als „het merkteken van het beest”, wet en genade en het bijbels onderricht over engelen. Een ander onderwerp dat gedurende het allereerste jaar naar voren was gekomen, was de herkomst van Satan en de ware betekenis van Genesis 1. De ware betekenis van het Oude Verbond en het Nieuwe Verbond en vele soortgelijke leerstellingen werden voortdurend opgehelderd.

Stukje bij beetje, één leerstelling per keer, één vraag of één onderwerp per keer, kwam de waarheid boven. De bijbel is echter net een legpuzzel. Men moet alle afzonderlijke stukjes in de juiste verhouding tot de andere stukjes gelegd hebben voordat het volledige beeld duidelijk wordt.

U krijgt momenteel de waarheid helemaal als één geheel gerangschikt voor u. U ziet het samenhangend geheel. Ik moest van dag tot dag, maand na maand, jaar na jaar studeren en tastend zoeken en onderzoeken en studeren en dwalingen ter zijde schuiven. Ik moest er echt aan *werken*.

Het was een voortdurend proces. Tegen de tijd dat in 1947 Ambassador College werd gesticht (20 jaar na mijn bekering) had ik het gevoel dat wij tamelijk volledig over de waarheid beschikten. Ik besepte toen nog niet hoe veel meer er nog moest komen. Wat daarna nog gekomen is, is alsof een bom — die de belangrijkste kennis bevatte — plotseling explodeerde en de grote waarheid opende!

Ik had geprobeerd om te gaan met de Kerk van God die zich in de eerste dagen van mijn bekering te Stanberry, Missouri, bevond. Maar haar predikanten bestreden mij, deden alles wat ze konden om mij in diskrediet te brengen, de radiouitzendingen te verstoren en het ware werk van God te dwarsbomen en tot staan te brengen. Weldra raakten zij onderling verdeeld, waarbij een bepaalde groep haar hoofdkwartier te Salem, West Virginia vestigde.

Vervolgens deed er zich een afscheiding voor en weer een en weer een, totdat ik het overzicht over hoeveel splintergroepjes er zijn, kwijt raakte. De ene groep vestigde haar hoofdkwartier te Denver, Colorado, een andere te Los Angeles, een andere in een stadje in de buurt van Jefferson, Oregon, een andere in Stockton, Californië, en nog een andere in of in de buurt van Nampa, Idaho. De man die aan het hoofd stond, toen ik voor het eerst met hen in contact kwam, ging naar Jeruzalem in Israël, dat hij het „wereldhoofdkwartier” noemt.

Zelfs hoewel zij mij op zeer onfaire wijze bestreden, wil ik hun geen slechte motieven toedichten of zonder respect over hen spreken, omdat we hen beschreven en geïdentificeerd vinden in Jezus' eigen profetische boodschap in Openbaringen 3:1-6. Zelfs hoewel zij daar beschreven worden als geestelijk dood, zijn zij toch het overblijfsel van wat een van de zeven opeenvolgende tijdperken van Gods

ware Kerk is, of *is geweest*. Zoals wij het Filadelfia-tijdperk zijn en het Werk ervan doen (Openb. 3:7-13), zo waren zij het Sardis-tijdperk.

Ik ben nooit lid van die kerk geworden, hoewel ik geordineerd ben door een groep die er eens toe heeft behoord en plaatselijk georganiseerd was en als Oregon Conference teboek stond. Maar toen ik met hen in verbinding was, weigerden zij fouten te verbeteren en elke waarheid de voor hen nieuw was, te aanvaaren. Zij hielden op geestelijk en in kennis te groeien. En wat de *naam* van de levende Kerk draagt, maar sopt met groeien, sterft natuurlijk spoedig (Openb. 3:1). Ik ben daar niet blij om, maar zeg het met smart, omdat er velen in die kerk waren die ikiefhad.

Maar in de dagen dat ik probeerde met hen te werken, tussen 1927 en ergens rond 1941 en 1947, bestond er zo veel controverse over wat het kerkelijk bestuur van God is, dat ik zelf op dat punt hopeloos verward raakte. Ik kon zien dat een systeem dermate verkeerd was, dat ik aannam dat de Kerk van God een geestelijk organisme is en niet een kerkelijk organisatie. Ik wilde geen enkel leiderschap of gezag op mij nemen dat niet hoefde en toen onrustokers en verkeerde opvattingen de kleine Kerk in Eugene, Oregon, innendrongen, oefende ik derhalve een enkel gezag uit en het resultaat is een in tweeën gespleten kerk.

Misschien is het veld van het bijbelse onderricht zake het bestuur van de Kerk wel t *begin* geweest van de bijbelse kennisexplosie, die we hebben mogen beleven sinds het college werd gesticht. Persoonlijk had ik van zo nabij al deuten meegemaakt bij de Sardis-mensen — met een bestuur van het Algemeen Conferentietype te Stanberry en een bestuur van het „12 apostelen — zeven diakenen — en 70 ouderlingen”-type te Salem, West-Virginia, ik door de bomen het bos niet me zag.

Maar toen henmaal duidelijk te zien was, werdt in werking gezet. Ik moest bereden tonen dat ik verzuimd had derantwoordelijkheid op me te nemen voor God mij in Oregon mee belad. Gods regering is altijd bestuuan *boven* — God de Vader — af r beneden. Christus is het levende fd van deze Kerk. Er is gezag in d'erk. Onrustokers, die erop uit zijrds Kerk te verdelen en op te brekeorden niet geduld. Er is geen verdeg, maar gelukkige harmonie en, ifde, orde.

Vele nieuwe waarheden zijn in de laatste dertig jaar aan het licht gekomen. Sommige zijn geopenbaard door diverse van Gods predikanten. En ook is God voortgegaan met het openbaren van belangrijke en essentiële waarheden door mij.

Hieronder is de waarheid over het *doel* van het menselijk leven — het feit dat God niet alleen maar een persoon is of een drieëenheid, maar het goddelijk gezin of Koninkrijk. De waarheid dat wij nu alleen maar verwekt worden en dat wedergeboren worden het feitelijk geboren worden is in echt *dat gezin*, als zonen van God. Zoals de levende Jezus Christus zelf een goddelijke Zoon van God is. Die waarheid is van fundamenteel belang — en ik begreep die pas toen het college al was gesticht. Ik kon het zelfs al in Oregon „onderscheiden”, maar was bang het te accepteren — het leek wel heiligschennis aan te nemen dat wij mensen leden konden worden van het *goddelijk gezin*, dat God is! Maar ten slotte moest ik het accepteren, toen ik geconfronteerd werd met het feit dat het door het hele Nieuwe Testament heen wordt onderricht!

Nog een grote waarheid is de uiteindelijke volledige kennis over *wat* de mens is! Dit kwam door mijn jarenlang onderzoek om het verschil te leren kennen tussen het menselijke verstand en de dierlijke hersenen. Het feit dat er een menselijke geest in de mens is — een geest die intellectuele krachten aan de menselijke hersenen verleent — en die het van zuiver fysieke hersenen verandert in het menselijke verstand. Dit maakt de behoefte aan Gods heilige Geest, die *samen* met onze geest getuigt dat wij inderdaad kinderen Gods zijn, duidelijker dan ooit.

Een andere waarheid is de oprichting van wat de wereld als de christelijke Kerk beschouwt door de Simon, waarover gesproken wordt in het 8ste hoofdstuk van Handelingen — het feit dat de „christelijke” kerken van deze wereld niet dezelfde Kerk zijn en nooit geweest zijn die Jezus Christus in A.D. 31 heeft gesticht. De kennis over de „verloren eeuw” — A.D. 69 tot ongeveer A.D. 170.

Ja, de „kennisexplosie” van de wereld mag dan geleid hebben tot een verdubbeling van de kwalen en moeilijkheden en problemen van de wereld, maar onze eigen door God geopenbaarde kennisexplosie opent voor onze ogen de hele toekomst die God bereid heeft voor diegenen die Hem liefhebben en gehoorzamen. □

FEESTTIJDEN..."

(Vervolg van pagina 22)

„Vestigt uw aandacht dan op Hem [Jezus Christus], die zulk een tegenspraak van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat hij niet door matheid van ziel verslapt. Gij hebt nog niet ten bloede toe weerstand geboden [zoals Christus deed] in uw worsteling tegen de zonde" (vers 4).

De apostel Paulus schreef: „En al wie aan een wedstrijd deelneemt, beheerst zich in alles; zij om een vergankelijk erekrans [kroon, *St.vert.*] te verkrijgen, wij om een onvergankelijke [het eeuwige leven]. . . Neen, ik tuchtig mijn lichaam en houd het in bedwang, om niet, na anderen gepreïkt te hebben, wellicht zelf afgewezene te worden" (1 Cor. 9:25-27).

Dit nu is de boodschap, de symboliek, de betekenis van de dagen der ongezuurde broden. De christen behoort alle zonde uit zijn leven te rukken, met wortel en tak! Maar hij kan dat *niet alleen doen*, niet zonder vergeving te ontvangen voor zijn uitglijden en vallen op deze weg, en zeker niet zonder de daadwerkelijke hulp van zijn Verlosser en hogepriester die al zijn zwakheden kent.

Met het eten van ongezuurd brood — een klein beetje bij de Paschadienst zelf en als dagelijks voedsel op de zeven dagen der ongezuurde broden, symboliseren we onze voortdurende afhankelijkheid van en vereenzelviging met degene die zei: „Ik ben het brood des levens. . . dit is het brood, dat uit de hemel nederdaalt, opdat wie ervan eet niet sterft. Ik ben het levende brood, dat uit de hemel nedergedaald is. Indien iemand van dit brood eet [wat we met dat eten te kennen geven, is dat heel ons leven gericht is op en afhankelijk is van Jezus Christus' hogepriesterlijke functie], hij zal in eeuwigheid leven; en het brood, dat Ik geven zal, is mijn vlees, voor het leven der wereld" (Joh. 6:48-51).

De kinderen Israëls slaagden erin des nachts uit Egypte te ontkomen. Zó moeten ook wij uit de zonde gaan, zodra we het bloed van Jezus Christus aanvaarden. Maar Farao achtervolgde hen, nog voor ze ver gekomen waren. Hulpeloos stonden ze tussen hem en de Rode Zee ingesloten, in afwachting om opnieuw gevangen te worden genomen. Toen spleet Jezus Christus — de God uit het Oude Testament — de wateren en de kinderen Israëls trokken onbelemmerd door de zee.

ICOON

(Vervolg van pagina 19)

ketterse figuren. Eusebius schrijft: „Onder ditzelfde bewind leefde er een zekere Bardesanes, die woonde in het land tussen de rivieren, waar *ketterij veelvuldig voorkwam*. . ." (Boek IV, hoofdstuk XXX, cursivering van de schrijver).

Was Christus' lichaam werkelijk in een lijkwade gewikkeld?

Volgens de theorie van de lijkwade moet het lichaam van Christus anders bedekt zijn geweest dan bij een Joodse begrafenis gebruikelijk was. Het gewone ritueel was het lichaam als een cocon met stroken linnen te omwikkelken, die aan de handen en de voeten waren vastgemaakt. *Alle* afbeeldingen van Christus' begrafenis, gemaakt in de eerste vier eeuwen onzer jaartelling, vertonen dit ritueel, dat aan de Egyptenaren doet denken. „Het [Joodse] lichaam werd in een lijkwade gewikkeld, en met hars doordrenkte doeken werden om handen en voeten gewonden; een doek, sudarium of zweetdoek, werd over het gelaat gelegd (zie John. 11:44). Ten slotte werd het graf gesloten" (Bo Reicke *The New Testament Era*, p. 187).

Het relaas van de opwekking van Lazarus illustreert dit gebruik. „De gestorvene kwam naar buiten, de voeten en handen gebonden met grafdoeken, en er was een zweetdoek om zijn gelaat gebonden." Naar het schijnt was hij zo ingepakt en gebonden dat hij amper kon lopen totdat „. . . Jezus zeide tot hen: Maakt hem los en laat hem heengaan" (Joh. 11:44). Aanhangers van de theorie van de lijkwade van Turijn voeren zonder meer aan dat Jozef van Arimathéa geen tijd had om het lichaam van Christus volgens ritueel te begraven en het alleen maar bedekte. Waarna hij het liet liggen tussen de rollen grafdoek die hij had meegebracht om het lichaam op de gebruikelijke wijze mee te omwikkelen, wellicht met de bedoeling na de sabbat terug te komen en dat alsnog te doen. Ze veronderstellen dat dit het

Weldra stortten muren van water zich over Farao en zijn legers; tot de laatste man kwamen ze om. Dit is een duidelijke uitbeelding van onze overwinning in Christus over de zonde.

In een volgend artikel bespreken wij de betekenis van Gods overige jaarlijkse feestdagen en hoe ze worden bekostigd. □

was wat Petrus zag, toen hij na de opstanding het graf binnenging; hij zag „de windsels liggen, maar de zweetdoek, die op zijn hoofd geweest was, zag hij niet bij de windsels liggen, doch opgerold, terzijde op een andere plaats" (Joh. 20:6-7).

Maar Mattheus vertelt ons dit: „Jozef nam het lichaam en wikkelde het in zuiver linnen" (Matth. 27:59). Deze lijkwade was kennelijk géén grote lap linnen zoals de lijkwade van Turijn, die onder het lichaam was gelegd, vervolgens over de lendenen was geslagen en zo losjes bleef liggen.

Want het Evangelie van Johannes vertelt het ons duidelijk: Jozef en de zijnen „wikkelden het [lichaam, dat ze dus niet alleen maar bedekten] in linnen windsels [meervoud!] met de specerijen, *zoals het bij de Joden gebruikelijk is te begraven*" (Joh. 19:40). Dit geschiedde zelfs nog voor ze het lichaam het graf binnen droegen (vers 42).

Is het van God of van de mensen?

Er wordt gezegd dat Luthers beschermheer, Frederik de Wijze, niet minder dan 19.013 relikwieën bezat, die de eigenaar 1.902.202 jaren vrijstelling van het vagevuur garandeerden! De begeerte van de sterfelijke mens naar stoffelijk bezit om te aanbidden leidt nu eenmaal tot een dergelijke dwaasheid.

Kunnen we nu werkelijk geloven dat God Zelf, wetende dat zoiets onvermijdelijk tot misbruik en verval van het ware geloof zou leiden, de mensheid nota bene de lijkwade waarin Jezus werd begraven, als een icoon, een afbeelding van een heilige of relikwie heeft gelaten? Dezelfde God die het lichaam van Mozes verborg en de plaats van het graf geheim hield opdat de Israëlieten toch maar vooral niet het lijk van Mozes zouden aanbidden en aldus het juiste inzicht in de verering van God zouden verliezen?

Tot besluit van zijn beschouwing over de lijkwade schrijft *U.S. Catholic* het volgende: „. . . vervalsers zullen vervalsen, en mensen hebben nu eenmaal een uitzonderlijke vaardigheid om redenerend en theoretiserend hun weg te vinden naar iets wat ze zo graag zouden willen geloven.

Uiteindelijk is het bijna even moeilijk de echtheid van de lijkwade van Turijn wetenschappelijk te bewijzen als het is de opstanding zelf te bewijzen of te verklaren. Maar dit laatste is een zaak van essentiële betekenis. . . terwijl het eerste dat niet is." □

Kan iemand de bijbel werkelijk begrijpen?

De kans bestaat dat alleen al de gedachte om te proberen dit boek te begrijpen u teveel is. Zelfs bekwame theologen beschouwen het als een levenslange taak. Maar is de bijbel nu werkelijk zo moeilijk te begrijpen? Is hij alleen maar een mengelmoes van onsamenvangende, tegenstrijdige schriftplaatsen, vatbaar voor verschillende interpretaties en grotendeels irrelevant voor het huidige ruimtevaarttijdperk? Of is hij een boek dat werkelijk

relevant is voor de wereld van vandaag — en voor uw eigen persoonlijke leven? De bijbel is geen boek vol verborgenheden. Hij is helder en duidelijk en hij heeft betekenis voor deze moderne wereld. Als u onbevooroordeeld bent en zou willen weten wat de bijbel heeft te zeggen over uw leven en toekomst, gebruik dan de coupon hieronder om uw gratis proefles van de schriftelijke cursus van Ambassador College aan te vragen.

VERZOEK OM LECTUUR/ADRESWIJZIGING

Kruis aan:

Zend mij de volgende lectuur: _____

Adreswijziging: _____

Nieuwe abonnee:
Schrijf hieronder het nieuwe adres

Naam _____

Adres _____

Plaats / Land _____

Knip uit en zend dit samen met het adresstrookje naar:

De Echte Waarheid
Postbus 333
Utrecht (Nederland)